

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

**หมู่บ้านชุมสามแรมย์ ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว
จังหวัดนครราชสีมา**

นางพัชรินทร์ ชลชนานกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

**สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี**

ปีการศึกษา 2544

ISBN.....

บทคัดย่อ

พัชรินทร์ ชลชนานกุล : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
หมู่บ้านชุมสามแรม ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. มาโนชญ์ สุธีพัฒนานนท์, 75 หน้า

ISBN.....

โครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เป็นโครงการที่ให้ชาวบ้าน ได้กู้ยืมเงิน จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านในการประกอบอาชีพ และสร้างงาน สร้างรายได้ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจทำให้ชาวบ้านมีศักยภาพ มีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้

จากผลการประเมินงานตลอดระยะเวลา 10 เดือนที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ทั้งจากการเก็บข้อมูลจาก บร.1 – บร. 12 จากการสัมภาษณ์ จากการสังเกต ทั้งแบบมีส่วนร่วม และ ไม่มีส่วนร่วม ทำให้ทราบว่าหมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ได้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณูปโภค ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านความเข้มแข็ง ด้านความสามัคคี อีกทั้งมีผู้นำ ที่มีคุณธรรม เป็นบุคคลที่ ชาวบ้านให้ความนับถือ และ ไว้วางใจ ซึ่งสามารถเป็นเครื่องวัดได้ว่า หมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 มีความพร้อม และมีการพัฒนาขึ้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ มีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนเงินล้าน

จุดมุ่งหมายของการทำสารนิพนธ์ ก็เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลติดตามผล การบริหารจัดการกองทุนเงินล้านว่าสมาชิกมีการจัดสรร เงิน ไปใช้ในด้านใดบ้าง ทำให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกในหมู่บ้านหรือไม่ อีกทั้งรายงานความคืบหน้าของการประเมินโครงการให้รัฐบาล ได้ทราบถึงการดำเนินงาน และการพัฒนาในหมู่บ้านต่อไป

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา..... พัชรินทร์ ชลชนานกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา..... (ก.น.)

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และการประเมินโครงการของ
สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์ ดร.มาโนชญ์ สุธีรวุฒานนท์)

กรรมการสอบ

.....
(อาจารย์ ดร.มาโนชญ์ สุธีรวุฒานนท์)
สุกฤษ ใจอุดม
.....
(.....)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และ
การประเมินโครงการ

.....
(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่เดือน 25 ค.ศ. 2545 พ.ศ 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี, ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิ

- อาจารย์ ดร. มาโนชญ์ สุธีรวฒนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา ทางด้านวิชาการ
- คุณมรกต จินตพิธิ์ พัฒนาการอำเภอสีคิ้ว ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่ และการสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน
- ปลัด อบต. และ ประธานกองทุนหมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูล , และอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณชาวบ้านในหมู่บ้านชุมสามแรมู ที่ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรม และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดี ตลอดจนงานทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

พัชรินทร์ ชลธนานุกูล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

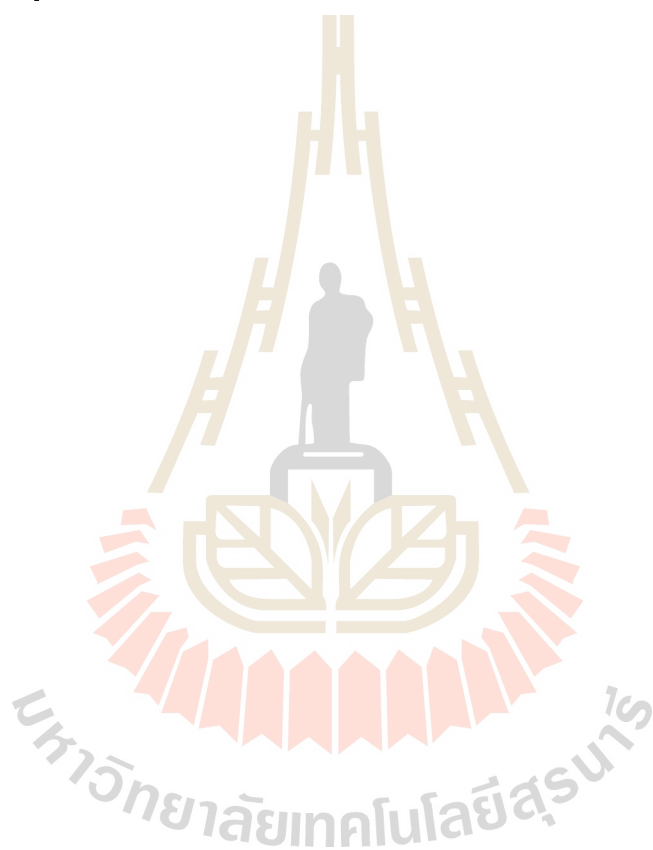
	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	1
กรอบความคิดทฤษฎี	2
วิธีดำเนินการ	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์	5
ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน	6
แบบติดตามสังเกตการณ์ คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	10
แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	11
ระเบียบกองทุนหมู่บ้านชุมชนสามเรือน	11
การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	16
หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบจิปพโมเดล (CIPP Model)	17
การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	19
เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ	21
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	26
รูปแบบการประเมิน	26
กลุ่มเป้าหมาย	26
วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	26

	หน้า
ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน	27
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	45
ผลการประเมินบริบทชุมชน	45
ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม	54
ผลการประเมินผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้	59
สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์	60
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุป และอภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แผนที่หมู่บ้าน	73
ภาคผนวก ข. แบบรายงาน บร. 1 – บร. 12	74
ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์	75

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
กระบวนการของ จีพีพี โมเดล (CIPP Model)	3
แผนภาพหมู่บ้านชุมสามเรณู	47
แผนภาพหมู่บ้านชุมสามเรณู	50
แผนภาพหมู่บ้านชุมสามเรณู แสดงพื้นที่	69

สารบัญตาราง

	หน้า
- การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แสดงวงเงินค่าใช้จ่าย	20
- แผนการเบิกจ่ายเงินเป็นรายไตรมาส	20
- ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบ การประเมิน	27
- ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย	30
- ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมิน กระบวนการ	33
- ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต	38
- ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัด ตามรูปแบบการ ประเมิน	41
- จำนวนประชากร จำแนกตามลักษณะประชากร	48
- จำนวนแหล่งน้ำ และการใช้น้ำ จำแนกตามแหล่งน้ำ	51
- ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน และเกณฑ์ชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	61

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

ความยากจนของประชาชนในชนบท ทำให้ประชาชนในชนบทไม่มีเงินที่จะนำมาพัฒนาอาชีพ ประกอบกับประชาชนในชนบทมีการศึกษาน้อย สาเหตุเกิดจากการไม่มีเงินที่จะเรียนต่อ และฐานะทางครอบครัวก็ยากจน ส่วนใหญ่แล้วประชาชนในชนบท จะประกอบอาชีพการเกษตร รัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้น โดยรัฐบาลจะมอบทุนให้กับหมู่บ้าน โดยหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนในชนบท ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ นโยบายเร่งด่วนนี้จะทำให้ประชาชนในชนบท มีเงินทุนในการที่จะนำมาลงทุนเพื่อประกอบอาชีพ และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับประชาชนในชนบท เป็นการพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ ตลอดจน บรรเทาเหตุ ถูกฉ้อฉล ความจำเป็นเร่งด่วน เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของ ประชาชนในหมู่บ้าน ในด้านการเรียนรู้ การสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง และกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ ของประชาชนในหมู่บ้าน

จากความพร้อมของหมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่ได้มีการจัดตั้งกองทุนแล้ว และได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน รับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน ไปสู่ความเข้มแข็ง ในด้านสังคม และเศรษฐกิจ อย่างยั่งยืนต่อไป.

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง หมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ในประเด็นดังต่อไปนี้
 - 1.1 หมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก
 - 1.2 หมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

- 1.3 หมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้ และความคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้าง ศักยภาพ ของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจ แบบพอเพียง
- 1.4 เศรษฐกิจ ของ หมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา ได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน
- 1.5 ประชาชนในหมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา มีศักยภาพ และความเข้มแข็ง ด้านเศรษฐกิจ และสังคม

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวก และปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริม และขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ว่ามีอะไรบ้าง
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อการเรียนรู้ และเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกัน ภายในหมู่บ้าน และตำบล
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ตามทัศนะของประชาชน ในหมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และระดับความเข้มแข็งของชุมชน ตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. กรอบความคิดทฤษฎี

ใช้ ซิฟฟ์โมเดล

แนวคิด และรูปแบบการประเมิน ซิฟฟ์ ของ สตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam 's CIPP Model)
รูปแบบการประเมินแบบ ซิฟฟ์ (CIPP Model)

1. การประเมิน สภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C)

เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I)

เป็นการประเมินเพื่อพิจารณา ความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)

เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิต ที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ

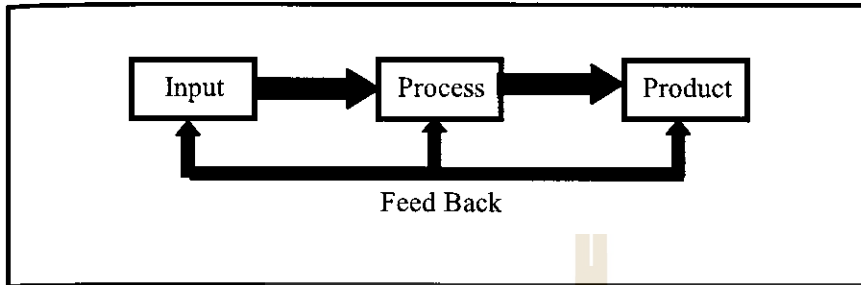
Model ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ใช้ CIPP Model

C ย่อมาจาก Context คือ บริบทของหน่วยระบบ

I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ

ผังรูป

Context

กระบวนการของ ซิฟท์ ที่ใช้กับการบริหารการจัดการ เงินกองทุนหมู่บ้านจะทำให้ การประเมินโครงการ มีประสิทธิภาพ เพราะกระบวนการของ ซิฟท์ นั้นจะทำให้มีการจัดระบบ อย่างเป็นขั้นตอน และง่ายต่อความเข้าใจ

4. วิธีการดำเนินการ

1. ศึกษาเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน
2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
3. กำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปร ในการจะทำการเก็บข้อมูล โดยทฤษฎี และกระบวนการของ ซิฟท์ โมเดล
4. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัย
 - 4.1 ข้อมูลบางส่วนจาก แบบ บร.1 – บร.12
 - บร.1 แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน
 - บร.2 แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
 - บร.3 แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคนที่มิต้องกองทุนหมู่บ้าน
 - บร.4 แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
 - บร.5 แบบรายงานผลการจัดเวที บริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้าน
 - บร.6 แบบรายงานผลการจัดเวที กลุ่มผู้กู้เงินจาก เงินกองทุนหมู่บ้าน
 - บร.7 แบบรายงานผลการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของชุมชน ในทักษะ ของประชาชน
 - บร.8 โครงการเศรษฐกิจ ชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

บร.9 แบบบันทึกการสัมภาษณ์

บร.10 แบบสรุปบทเรียน ชุมชนหมู่บ้าน

บร.11 แบบศึกษาเจาะลึก รายการณี ของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

บร.12 แบบวิเคราะห์ จัดทำแผนแม่บทชุมชน

4.2 จากข้อมูล จปฐ ข้อมูลจาก อบต. ข้อมูลจากสาธารณสุขตำบล ข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้าน จากคนเฒ่าคนแก่ จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และจากชาวบ้าน

5. จากการสังเกตเพิ่มเติม

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

1. ได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงาน และกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้าน
2. ได้ทราบปัญหา และอุปสรรค ในการบริหาร โครงการที่เกิดขึ้น
3. ได้ประสบการณ์จากการทำงานในหมู่บ้าน ซึ่งได้ความรู้จากการทำงานกองทุนหมู่บ้าน เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินกองทุน
4. ประชาชนในหมู่บ้าน พึ่งพาตนเองได้ โดยอาศัยเงินกองทุนที่ได้นำไปลงทุน โดยนำไปหมุนเวียนเพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับตนเอง
5. ได้มีการพัฒนาในหมู่บ้าน ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณูปโภค ด้านอาชีพ ด้านความรู้
6. ประชาชนในหมู่บ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการจัดสรรด้านเงินกองทุน และได้นำมาพัฒนาตนเอง และกระตุ้นให้ประชาชนในหมู่บ้านเกิดความสำนึกในการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบร่วมกัน และเกิดการร่วมมือกัน ในหมู่บ้าน ของตนเอง
7. กองทุนหมู่บ้านมีการบริหารจัดการกองทุน ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การติดตามประเมินผล
8. ส่งเสริมการพัฒนานโยบายกองทุน ซึ่งเป็นการสร้างเสริมกิจกรรมของนโยบายที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
9. ได้ข้อเสนอแนะสำหรับใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และปรับปรุงการบริหารงานในโครงการที่จะได้รับความช่วยเหลือในโอกาสต่อไป

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองกรณีศึกษาหมู่บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ทั้งที่เป็นนโยบาย หลักการ ระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งแนวคิดทฤษฎี การประเมิน และหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์
 2. ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
 - 2.1 ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ
 - 2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544
 3. แบบคิดตามสังเกตุการณ์ คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
 4. แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
 5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านชุมสามแรม
 6. การพิจารณาเงินกู้ สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
 7. หลักการประเมินโครงการ แบบ จิพพ์โมเดล (CIPP Model)
 8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
 9. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์

นโยบาย

กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่ง ในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชน รัฐบาลจึงได้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้นมา โดยจัดเป็นกองทุน หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท นโยบายดังกล่าว จะทำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อนำมาประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ต่อไป

หลักการ

การที่นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จจะต้องอาศัยหลักการ 4 ประการ ดังนี้

1. ความพร้อมของหมู่บ้าน ทั้งความพร้อมของคน และครัวเรือน การควบคุมดูแลตนเองในหมู่บ้าน ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุน
2. การบริหารจัดการ การเงิน ที่จะนำมาหมุนเวียนในหมู่บ้าน ทั้งในส่วนของเงินอุดหนุน จากกองทุนหมู่บ้าน กับกองทุนทางสังคม ของชุมชน และกองทุนหมู่บ้านที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น เพื่อให้กองทุนมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกัน
3. การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการบริหาร และศูนย์กลางการพัฒนา
4. มีการติดตาม และประเมินผล โดยมีตัวชี้วัด และประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเองเพื่อความโปร่งใส และการมีประสิทธิภาพ .

วัตถุประสงค์

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้
2. ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชน ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง
4. เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับพื้นฐานรากของประเทศ
5. ประชาชนในท้องถิ่นมี ศักยภาพ และความเข้มแข็ง ด้านเศรษฐกิจ และสังคม
6. ประชาชนในหมู่บ้านมีความสามัคคี ประองคองกัน มีการช่วยเหลือกัน
7. เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้าน มีความคิดริเริ่ม มีการพัฒนาด้านอาชีพ และด้านต่าง ๆ
8. มีการจัดสรรเงินทุนให้แก่ กองทุนหมู่บ้าน การกู้ยืมเงินเพื่อพัฒนาอาชีพต่อไป

2. ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ.2544 (ฉบับที่ 1)

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

“กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนระดับชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชน

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขต กรุงเทพฯ ๑ เมืองพัทยา และเทศบาล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงาน คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวดที่ 1

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อว่า “ กทบ.”

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่ง คราวละ 2 ปี

ข้อ 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จะพ้นตำแหน่งก็ต่อเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. เป็นบุคคลล้มละลาย
4. คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
5. เป็นคนไร้ความสามารถ
6. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบาย
2. กำหนดแผนการ จัดหาเงินทุน
3. จัดทำร่างกฎหมาย
4. กำหนดแผนงาน ออกระเบียบ ข้อบังคับ
5. จัดสรรผลประโยชน์ ของกองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

8. ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ
9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการ ไปช่วยได้ โดยกำหนดค่าตอบแทน
10. รายงานผลการดำเนินงาน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือ ตามที่กฎหมายอื่น บัญญัติให้เป็น อำนาจ และ หน้าที่ ของคณะกรรมการ
12. ให้คณะกรรมการที่ปรึกษา และอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ตามระเบียบ ได้เบี้ยประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกา

หมวดที่ 2

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงาน
2. ปฏิบัติงานธุรการ
3. ศึกษารวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล
4. ประชาสัมพันธ์
5. ประสานงาน
6. ฝึกอบรมบุคลากร
7. พิจารณาแผนการบริหาร และการจัดการกองทุน
8. ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ
9. รายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการ ในส่วนของการบริหารกองทุน
10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี
11. ดำเนินการ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2544

พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 6 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้
“คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน”

ประกาศ ณ. วันที่ 27 เมษายน 2544

พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกพินัยกรรม คำว่า “กองทุน” ในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “กองทุน” หมายถึงกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ 4 ให้ยกเลิกพินัยกรรม คำว่า “ผู้แทนครัวเรือน”

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (ข้อ 3) ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ซึ่งมาจากการคัดเลือก กันเอง และมีจำนวน ชาย กับ หญิง ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

ข้อ 6 ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้ เป็นข้อ 18 ทวิ

(ข้อ 18 ทวิ) ในกรณีที่กองทุนใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้คณะกรรมการกองทุนรายงานปัญหา และเสนอ ระเบียบปฏิบัติเพื่อแก้ไข ปัญหา ต่อคณะกรรมการ สนับสนุนระดับจังหวัดเพื่อพิจารณา

ข้อ 7 ให้เพิ่มเติม ความต่อไปนี้เป็น ข้อ 37 ทวิ

(ข้อ 37 ทวิ) กรณีที่พบปัญญัตติตามความในหมวดนี้ ขัดหรือแย้ง กับหลักศาสนาของสมาชิกของกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดหลักเกณฑ์ และรูปแบบในการใช้ประโยชน์ จากเงินกองทุน

ข้อ 8 ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นข้อ 45 ทวิ

(ข้อ 45 ทวิ) ในระยะเริ่มแรก หากประธานกรรมการยังมิได้แต่งตั้งผู้แทนคณะกรรมการ หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอนุกรรมการ สนับสนุนระดับจังหวัดให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดดำเนินการ ประชุมได้

ประกาศ ณ. วันที่ 28 สิงหาคม 2544

สุวิทย์ คุณกิตติ

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

1. จัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุน จำนวน 15 คน
2. องค์กรประชุมของเวทีชาวบ้าน คือจำนวน 3 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้าน
3. ร่วมกันกำหนดวิธีการ และการดำเนินการเลือกกันเอง
4. เลือกคณะกรรมการกองทุนในช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด
5. เลือกคนดีมีความรู้ มีประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติ และ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการกำหนด

คุณสมบัติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

1. เป็นผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านมาไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. เป็นผู้ที่มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. เป็นผู้ปฏิบัติตนในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่มีประวัติเสียด้านการเงิน ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
5. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
6. ไม่เคยถูกไล่ออกจากงาน ราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ
7. ไม่เป็นผู้ ไม่ไปใช้สิทธิ์ ในการเลือกตั้ง
8. ไม่เคยถูกให้ออกจากคณะกรรมการกองทุน

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองนั้นมี วัตถุประสงค์ เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้าน และชุมชนเมือง จะต้องมีความพร้อม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การสร้างจิตสำนึก ร่วมกันของคนในหมู่บ้าน ในการเป็นเจ้าของกองทุน ที่จะต้องร่วมกันบริหาร จัดการ
2. สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ทราบ นโยบาย กลไก แนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง
3. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ในการดำเนินการ และบริหารจัดการกองทุน เริ่มจากร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจน ร่วมกันสร้างกองทุนไปสู่ความยั่งยืน

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน “ ชุมสามเรณู ”

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ชุมสามเรณู มีดังต่อไปนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบบ้านชุมสามเรณู ”
2. ที่ตั้งกองทุนหมู่บ้านชุมสามเรณู อยู่ที่บ้านเลขที่ 31 หมู่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา รหัส 30140 โทร 01-463-0708
3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศ การจัดตั้งกรรมการ แล้วเสร็จเป็นต้นไป
4. วัตถุประสงค์ ในการจัดตั้งกองทุนมี 4 ประการ
 - 4.1 เป็นแหล่งเงินกองทุนหมุนเวียนใช้กับสมาชิกทุกครัวเรือน
 - 4.2 เพื่อส่งเสริมการออมเงิน ด้วยวิธีถือหุ้น การฝากเงินสะสม
 - 4.3 เพื่อให้การบริการเงินกู้ แก่สมาชิกในอัตรา ดอกเบี้ยต่ำ
 - 4.4 เพื่อพัฒนาจิตใจของสมาชิก ให้เป็นคนดี มีความคิดก้าวหน้า ด้วยคุณธรรม 5 ประการ
 - 4.4.1 เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต
 - 4.4.2 เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเสียสละ
 - 4.4.3 เป็นคนไม่มัวเมา ในสิ่งอบายมุข
 - 4.4.4 เป็นคนรู้จักสามัคคีต่อกัน

4.4.5 เป็นคนรู้จักประหยัด อดออม

5. เป้าหมาย เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 5 ประการ
 - 5.1 เป็นคนคิดในสิ่งที่ดี คิดสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน
 - 5.2 เป็นคนทำงานที่รู้จักขยัน หมั่นเพียร รับผิดชอบ ต่อหน้าที่การงานของตนเอง
 - 5.3 เป็นคนนำความรู้ที่สนใจ ใฝ่หาความรู้ ประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มภูมิปัญญา
 - 5.4 เป็นคนมีคุณภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความกระตือรือร้น ในอาชีพสร้างฐานะให้มั่นคง
 - 5.5 เป็นคนมีศีลธรรม รู้จักผิดชอบชั่วดี
6. งบประมาณ แหล่งที่มาของเงินทุน หรือ หน่วยงานราชการ จัดสรรให้
 - 5.6 เงินที่ได้มาจากรัฐบาล หรือหน่วยงานของราชการ จัดสรรให้
 - 5.7 เงินกู้ยืม จากสถาบันการเงิน
 - 5.8 จากดอกผล หรือผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
 - 5.9 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า หรือค่าสมัคร สมาชิก
 - 5.10 เงินฝากออกทรัพย์ จากสมาชิก
 - 5.11 เงินค่าหุ้น โดยร่วมทุนจากสมาชิก
7. เงินสมทบ หรือเงินบริจาค จากสมาชิก หรือผู้อื่น โดยไม่มีพันธะผูกพัน

คุณสมบัติสมาชิก

1. เป็นผู้ที่มาพักอาศัย อยู่ในหมู่บ้านชุมชนสามเรือน เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุน
 2. เป็นผู้ที่มีอุปนิสัยอันดีงาม มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นชอบในหลักการของกองทุนหมู่บ้าน พร้อมทั้งสนใจ เข้าร่วมในกิจกรรมของกองทุน
 3. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติ ตามระเบียบข้อบังคับ เงื่อนไข ข้อบังคับของกองทุนเป็นอย่างดี
 4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนได้มีมติ เห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก ได้ตามลำดับ
 5. เป็นผู้อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวมเป็นหลัก ก่อนเสมอ
 6. มีเงินฝาก และถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่อยู่ในกองทุนหมู่บ้าน
8. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก
 1. ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิก ได้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

2. คุณสมบัติ ผู้สมัคร สามารถยื่นความจำนง เข้าเป็นสมาชิก ของกองทุนหมู่บ้านได้ปีละ 1 ครั้ง คนลักษณะปัจเจกบุคคล และกลุ่มหรือองค์กร ในชุมชน และความพร้อม และความสมัครใจของกลุ่มผู้สมัคร เป็นสมาชิก
3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เป็นผู้พิจารณาว่าบุคคล หนึ่งคนใด หรือกลุ่ม หรือ องค์กรใด เข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม
9. การพิจารณารับสมาชิก เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณารับเข้าเป็นสมาชิก แล้วจะแจ้งให้ทราบ ให้ชำระค่าธรรมเนียม แรกเข้า ค่าหุ้น เงินฝาก ภายใน 3 วัน นับจากที่แจ้งให้สมาชิกทราบ
10. สมาชิกขาดหรือ พันสภาพการเป็นสมาชิก
 1. สมาชิกตาย
 2. ลาออก และได้รับอนุมัติให้ลาออก จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
 3. เป็นคนวิกลจริต หรือ เสียสติ
 4. ที่ประชุมใหญ่ โดยมีสมาชิก ลงมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้เข้าร่วม
 5. จงใจฝ่าฝืน กฎระเบียบข้อปฏิบัติ ของกองทุนหมู่บ้าน หรือ แสดงคนไม่ให้ความร่วมมือ
 6. จงใจปิดบังความจริง
 7. นำเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ที่ระบุ ไว้ในการตั้ง
 8. เมื่อพันสภาพการเป็นสมาชิก แล้ว จะถูกตัดสิทธิ เป็นเวลา 2 ปี
11. สมาชิกผู้มีหนี้สิน หรือ ไม่มีหนี้สิน ทุกรูปแบบใด ๆ
 1. ผู้ยืมเงินทุนในส่วน หรือโครงการใดในหมู่บ้านให้ชำระ คินก่อน หรือชำระคิน เมื่อได้รับการพิจารณา ได้จากกองทุนหมู่บ้าน
 2. สมาชิกผู้ที่ ได้โดยยื่นหนังสือ แสดงความจำนงต่อคณะกรรมการหมู่บ้าน เช่นอนุมัติ
12. ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าสมัคร ค่าหุ้น
 1. ค่าธรรมเนียม แรกเข้า เป็นราย ๆ คน คนละ 10 บาท กลุ่ม และองค์กร คิดรวมคน
 2. ค่าหุ้น ๆ ละ 10 บาท เพิ่มหุ้น ในวันประชุม ประจำปีปีละ 1 ครั้ง ชื้อ 2 หุ้น ขึ้นไป 20 บาท
13. เงินฝากสัจจะ
ฝากเดือนละ 20 บาท 1 เดือนขึ้นไป ไม่เกิน 500 บาท
14. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยประธาน รองประธาน เลขานุการ ทรัพย์ญิก รองเลขานุการ รองทรัพย์ญิก ผู้ตรวจสอบภายใน และประชาสัมพันธ์ ที่ปรึกษา ของกองทุนหมู่บ้าน 2 คน (เพิ่ม 2 คน อบต.)
15. กรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวาระ การดำเนินตำแหน่ง วาระ 2 ปี เมื่อครบกำหนด 1 ปี นับตั้งแต่เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนจับฉลากออก จำนวน 8 คน เมื่อกรรมการชุดเก่า 8 คน ออก เลือก

ใหม่ภายใน 30 วัน กรรมการกองทุน พ้นจากตำแหน่งแล้ว อาจได้รับเลือกเข้ามาอีก แต่ดำรงตำแหน่งได้เกิน 2 วาระ ไม่ได้

16. คุณสมบัติ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามระเบียบ การจัดตั้ง กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2544 กำหนด

17. คณะกรรมการกองทุน มีอำนาจ

1. บริหาร จัดการกองทุน ตรวจสอบ
2. ออกระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการบริหารกองทุน
3. รับสมัคร จัดทำทะเบียนสมาชิก
4. ปฏิบัติหน้าที่ ตามระเบียบข้อกำหนด จัดระเบียบโดยเพิ่มเติมได้

18. ประธานกองทุน มีหน้าที่

เป็นประธานกองทุน

เรื่องประชุมคณะกรรมการกองทุน

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

19. รองประธานกองทุน มีหน้าที่ แทนประธาน เมื่อประธานไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้

20. ถ้าประธาน และ รองประธาน ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุน คนใดคนหนึ่ง ขึ้นเป็นประธานแทน

21. เลขานุการ มีหน้าที่ ติดต่อประสานงาน

22. เภรัญญิก มีหน้าที่ รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงิน

23. ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ ตรวจสอบบัญชี กำกับดูแลเงินกองทุน

24. ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ ผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

25. กรรมการกองทุนอื่น ๆ มีหน้าที่ ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

26. คณะกรรมการ กองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

27. การวินิจฉัย ชี้ขาด ของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก และกรรมการ คนหนึ่งให้มี เสียงในการลงคะแนน 1 เสียง ในกรณี คะแนนเสียงเท่ากันให้ประธาน ในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก 1 เสียง หรือ เป็นผู้ชี้ขาด

28. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาอาชีพ
2. การสร้างงาน
3. การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน

29. การอนุมัติเงินกู้สมาชิกที่ประสงค์ ขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้อย่างชัดเจน

30. ลักษณะโครงการกู้ สมาชิก สามารถ ยื่นขอกู้ เงินตามข้อ 27 (1-2) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติคือ เป็นโครงการที่ ต้องสามารถ ดำเนินการได้จริง
31. การกู้ยืมเงิน สมาชิกยื่นขอกู้ ไม่เกินรายละ 20000 บาท ในกรณี ผู้กู้ยืม กู้เกิน 20000 บาท – 50000 บาท ให้คณะกรรมการเรียกประชุมสมาชิกเพื่อพิจารณาชี้ขาดโดยการยกมือ
32. การดำเนินงานตามโครงการของผู้กู้ สมาชิกต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
33. การทำสัญญาเงินกู้ทุกประเภทต้องทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุน
34. หลักค้ำประกันผู้กู้
1. ผู้กู้ ต้องส่งคืน ทั้งต้น พร้อมดอกเบี้ยทั้งหมด ภายใน 1 ปี
 2. ผู้กู้ ในโครงการฉุกเฉิน และเร่งด่วน ต้องส่งเงินคืนทั้งต้น พร้อมดอกเบี้ย ภายใน 120 วัน
 3. ต้องให้สมาชิกค้ำประกัน อย่างน้อย 2 คน และต้องมีหลักทรัพย์ ค้ำประกัน
35. อัตราดอกเบี้ย
1. ร้อยละ 12 บาท ต่อปี
 2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ปีแรกไม่คิดดอกเบี้ย
36. ค่าปรับ ในกรณีผู้กู้ ผิดสัญญา การกู้เงินให้ผู้กู้ เสียค่าปรับอัตราร้อยละ 50 สตางค์ ต่อ วัน
37. การจัดสรร แบ่งผลกำไร ประจำปี
1. เป็นเงินปันผล ค่าหุ้น ปีแรกไม่คิดเงินปันผล
 2. เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละ 15
 3. เป็นเงินเฉลี่ยให้แก่ผู้กู้ อัตราร้อยละ 3 บาท
 4. เป็นเงินตอบแทน แก่คณะกรรมการกองทุนในอัตราร้อยละ 20
 5. เป็นทุนศึกษา และการพัฒนาอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน อัตราร้อยละ 15
 6. เป็นเพื่อสมทบกองทุน ร้อยละ 17
 7. เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ร้อยละ 20
 8. เพื่อเป็นกองทุนสาธารณะประโยชน์ ของหมู่บ้าน ร้อยละ 5
 9. อื่น ๆ ร้อยละ 5
38. กองทุนจะจัดทำบัญชี เงินฝาก และบัญชี ค่าใช้จ่าย ของกองทุนอย่างรอบคอบ เดือนละหนึ่ง ครั้ง แล้วต้องประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุน ให้สมาชิกทราบโดย มีประเภทบัญชี ที่จะต้องดำเนินการจัดทำมีดังนี้
1. บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
 2. รายรับ และรายจ่าย
 3. สินทรัพย์ และหนี้สิน

39. คณะกรรมการกองทุน จะต้องตรวจสอบบัญชีของกองทุน และรายงานการตรวจสอบ บัญชี ต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงิน และ ดำเนินงาน ของกองทุน ทุก ๆ 3 เดือน และทุกรอบปีพร้อมทั้ง แสดงบัญชี กำไร ขาดทุน งบดุล ในปี บัญชีที่ล่วงมา ภายใน 120 วัน นับแต่วันสิ้นปี
40. ในคณะกรรมการกองทุน นัดประชุมใหญ่อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง โดยมีวาระการประชุม
 1. ประธานเปิดประชุม
 2. เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
 3. รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
 4. พิจารณา เรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
 5. เสร็จญูกรายงาน ฐานะ ทางการเงิน
 6. วาระที่ต้องการพิจารณา
 7. เรื่อง อื่น ๆ (ถ้ามี)
 8. สรุปผล และปิดการประชุม
41. บรรเทาข้อประกาศ ข้อบังคับระเบียบต่าง ๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ ระเบียบนี้ใช้บังคับต่อไป
42. ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันนั้น ระเบียบนี้ใช้บังคับให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงาน ตามระเบียบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
43. ให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้รักษาการตามระเบียบให้ใช้ ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2544

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

1. สมาชิกที่ประสงค์ จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ อย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ต่อคณะกรรมการกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุน พิจารณา
2. คณะกรรมการกองทุน มีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้ รายหนึ่งไม่เกิน 20,000 บาท
3. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุน มีมติอนุมัติเงินกู้ยืม ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืม พร้อมส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอกู้ และธนาคารรับทราบ ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้ง ผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อย 2 คน ในการทำสัญญากู้ยืม ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ ให้คณะกรรมการกองทุนทราบ
4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด
5. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุม สมาชิก

6. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้ชำระเสร็จสิ้น ในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี การชำระคืนเงินกู้ ผู้กู้ ต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้ไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน
7. ในกรณีที่ผู้กู้ ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้ พร้อมดอกเบี้ย ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบกำหนด
8. ผู้กู้เงิน ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญา และเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมิน แบบ ชิพพ์ โมเดล (CIPP Model)

รูปแบบการประเมินแบบ ชิพพ์ โมเดล

นิตา ชูโต ได้สรุป “รูปแบบการประเมินแบบชิพพ์ โมเดล” ในหนังสือ การประเมิน โครงการ (นิตา ชูโต ,2531:17-19) ดังนี้

การประเมินโครงการแบบชิพพ์ โมเดลจะเน้นการประเมินเป็นขบวนการต่อเนื่องในการหาข้อมูล และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการเพื่อหาทางเลือกที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยการตัดสินใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมี 4 แนวทาง คือ

1. การตัดสินใจ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง (Metamorphic) เมื่อรับข้อมูลใหม่สุดที่แน่ใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
2. การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงแก้ไขกิจกรรมบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้เกิดดุลยภาพในองค์การโดยปกติ (Homeostasis)
3. การตัดสินใจเพื่อปรับปรุง (Incremental) พัฒนาให้องค์การดีขึ้น คือ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมีคณะผู้เชี่ยวชาญแก้ไข และนำเทคนิคมาใช้ เปลี่ยนแปลง
4. การตัดสินใจโดยนำความคิดริเริ่มมาทดลองทำเพื่อดูผล และโอกาสของการเปลี่ยนแปลง (Neomobilistic) จากการตัดสินใจดังกล่าว ของ Stufflebcam จึงแยกการตัดสินใจได้ 4 ประเภท คือ
 - 4.1 การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อวางวัตถุประสงค์ (ประเมินสภาพแวดล้อม Context Evaluation)
 - 4.2 การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางโครงสร้างเพื่อวางขบวนการ (ประเมินปัจจัยนำเข้า Input Evaluation)

4.3 การตัดสินใจเกี่ยวกับการควบคุมตัดแปลงขบวนการ (ประเมินกระบวนการ Process Evaluation)

4.4 การตัดสินใจจากผลของโครงการ (ประเมินผลผลิต Product Evaluation)

รัตนะ บัวสน ได้สรุป “รูปแบบการประเมินแบบ ชิพท์ โมเดล” ในหนังสือ การประเมินโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน (รัตนะ บัวสน , 2538 : 110-113) ดังนี้

CIPP เป็นคำย่อมาจากส่วนประกอบต่าง ๆ ที่จะทำการประเมินโครงการที่จะทำการประเมินได้แก่

Context Evaluation คือ การประเมินสภาวะแวดล้อมที่จะนำมาช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ ของโครงการ ประเมินสิ่งที่อยู่ภายนอกโครงการซึ่งมีผลต่อความสำเร็จ และล้มเหลว

Input Evaluation คือ การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ ประเมินทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ

Process Evaluation คือ การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการ เป็นการประเมินวิธีจัดกิจกรรมของปัจจัยนำเข้า

Product Evaluation คือ การประเมินผลผลิตของโครงการว่าผลที่ได้รับของโครงการมีมากน้อยเพียงใด ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

อุดม จำรัสพันธ์ และคณะ ได้สรุป “รูปแบบการประเมินแบบ ชิพท์ โมเดล” ในหนังสือ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา (อุดม จำรัสพันธ์ และคณะ , 2545 : 89-91) ดังนี้

สต๊ฟเฟิลบีม ได้จำแนกการประเมินไว้ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ และจัดการ สารสนเทศเพื่อนำเสนอผู้บริหารในการกำหนดประเด็นการประเมิน

สต๊ฟเฟิลบีม ได้กำหนดไว้ 4 ประเภท คือ

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนทำโครงการ
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) พิจารณาทรัพยากรที่นำมาดำเนินโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) หาข้อบกพร่องเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขพัฒนาโครงการ
4. การประเมินผลผลิต ที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เปรียบเทียบผลที่ได้ว่าตรงตามวัตถุประสงค์ หรือไม่

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้ว เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิต ให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการตลาดรวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชน และท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้าน และชุมชนให้เป็นคุณค่า และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนจากความพร้อมของหมู่บ้าน และชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนเสร็จแล้ว และได้รับการอนุมัติให้กองทุนรับการโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แล้วหรือยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตามการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักในการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองรวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจอีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตในชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพ และยกระดับการศึกษาของบัณฑิต
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองจำนวน 74,881 คน ยก
ระดับฐานะการศึกษา และรายงานผลความก้าวหน้า นโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองอย่างเป็น
ระยะ ๆ

วงเงินค่าใช้จ่าย : 5,077,119,790 บาท

ค่าใช้จ่าย	รวม (บาท)
1. เงินสนับสนุนให้ทุนการศึกษา (จำนวน 74,881 คน X 6,360 บาท X 10 เดือน)	4,762,431,600
2. การทำหลักสูตร	1,095,000
3. การประชุมพิเศษบัณฑิต	115,316,740
4. การทำความเข้าใจแก่คณาจารย์	21,750,000
5. จัดพิมพ์คู่มือ	37,071,450
6. การจัดสัมมนารายไตรมาส	9,855,000
7. การติดตามผล และนิเทศของคณาจารย์	129,600,000
รวมทั้งสิ้น	5,077,119,790

พื้นที่ดำเนินการ : ทั่วประเทศ

แผนการดำเนินงาน

มีการประชาสัมพันธ์โครงการ และรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาการจัดการ และการประเมินโครงการ 74,881 คน และจัดทำหลักสูตร “ การศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และการประเมินโครงการ ” และจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการ
การคณะกรรมการดำเนินงานส่วนกลาง และระดับจังหวัดทำหน้าที่ประสานงาน นักศึกษาผู้รับทุนต้อง
รายงานผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในการปฏิบัติงานตามระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการ : 1 ปี

แผนการเบิกจ่ายเงินเป็นรายไตรมาส

ไตรมาสที่1	ไตรมาสที่2	ไตรมาสที่3	ไตรมาสที่4	รวม
664,436,350	1,470,894,480	1,470,894,480	1,470,894,480	5,077,119,790

การบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล

1. ดัชนีวัดผลสำเร็จของโครงการ
 1. จำนวนกองทุน 1 ล้านบาทยังคงอยู่

2. จำนวนบัณฑิตมีรายได้
 3. จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรโครงการนี้
 4. จำนวนการรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
2. กลไกติดตามประเมินผล
 1. คณะอาจารย์ติดตามประเมินผล และส่งเสริม โครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเป็นระยะ ๆ
 2. มีการประชุมสัมมนา 3 เดือน ของคณะกรรมการส่วนกลาง และระดับจังหวัด
 3. ผลประโยชน์ของโครงการ
 1. บัณฑิตว่างงาน จำนวน 74,881 คน ได้รับเงินถึงร้อยละ 93.8 จากงบประมาณทั้งหมดของโครงการ เนื่องจากลักษณะของโครงการเป็นการให้ทุนฝึกอบรม โดยจ่ายเป็นเงินสดในอัตราเดือนละ 6,360 บาท และยังมีค่าบริหารจัดการสัมมนาต่าง ๆ
 2. ผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ คือ ผู้สำเร็จการฝึกอบรมซึ่งได้รับ ประกาศนียบัตรบัณฑิต
 3. กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองมีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
ในเอกสารชุดวิชา การวิจัยชุมชน พ.ศ. 2545 กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการการพัฒนาตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ แนวคิดของการมีส่วนร่วม คือการช่วยให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองได้

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

1. ทางด้านจิตใจ และอารมณ์
2. ทางด้านการกระทำ
3. การรับผิดชอบ

เหตุเกิดแนวคิดการมีส่วนร่วม

1. ความสนใจ และห่วงกังวล
2. การตกลงใจร่วมกัน
3. ความเดือดร้อน ความไม่พอใจ

เงื่อนไขในการมีส่วนร่วม

1. ประชาชนมีอิสระในการมีส่วนร่วม (Freedom to participate)
2. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม (Ability to participate)
3. ประชาชนต้องเต็มใจในการมีส่วนร่วม (Willingness to participate)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

1. การสร้างแรงจูงใจในสังคม เช่น การประชาสัมพันธ์ การติชม ให้รางวัล
2. การสร้างความภูมิใจให้สมาชิก เช่น เรื่องของจิตสำนึกให้ชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกัน

เทคนิคการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม

1. เทคนิคทางจิตวิทยา
2. เทคนิคทางการประชาสัมพันธ์
3. เทคนิคด้านการบริหาร

ความเข้มแข็งของชุมชน

ความเข้มแข็งของชุมชน คือ ชุมชนที่มีศักยภาพ มีความรัก ความสามัคคี จงรักภักดีชุมชน ทุกคนใฝ่เรียนรู้ มุ่งพัฒนาตนเอง ให้มีพลังความคิดตัดสินใจ เพื่อการพึ่งพาตนเองในทุกด้าน รู้จักวางแผนจัดการทรัพยากรแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทุกคนหวังประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ชุมชนมีเสถียรภาพ มีสันติสุข และมีคุณธรรมนำชีวิต

ลักษณะของชุมชนที่เข้มแข็ง

1. เป็นชุมชนที่เรียนรู้ (Learning Organization)
 - 1.1 ตั้งตัวตลอดเวลา
 - 1.2 รู้ข่าว เศรษฐกิจ สังคม การเมือง
 - 1.3 เพิ่มพูนความรู้ที่จำเป็นอย่างครอบคลุม ลึก
 - 1.4 เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
 - 1.5 ร่วมมือกันเป็นกลุ่ม
 - 1.6 เกิดพลังปัญญา พัฒนาชุมชนตนได้
2. เป็นที่รู้จักการจัดการ (Common Management)
 - 2.1 วางแผน (Planning)

- 2.2 จัดองค์การ เตรียมคน วัสดุ งบประมาณ (Organizing)
- 2.3 ปฏิบัติตามแผน (Implementing)
- 2.4 ประเมินผล (Evaluation)
3. เป็นชุมชนที่มีจิตวิญญาณ (Spirituality)
 - 3.1 มีความผูกพันภักดีต่อชุมชน
 - 3.2 รู้สึกเป็นเจ้าของ
 - 3.3 มีผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต
 - 3.4 ชุมชนมีชีวิตจิตใจ
4. เป็นชุมชนที่มีสันติภาพ (Peaceful)
 - 4.1 คนมีสันติสุข
 - 4.2 มีคุณธรรม
 - 4.3 มีคุณภาพ
 - 4.4 มีความสมดุล ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง
 - 4.5 มีพลังในการวางแผน

องค์ประกอบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของชุมชน

1. การจัดองค์กร และการบริหารจัดการ
 - 1.1 การจัดองค์กร และการแบ่งบทบาทหน้าที่
 - 1.2 การบริหารการจัดการทรัพยากร และกระบวนการแผนประสานความร่วมมือ
2. อุดมการณ์ และวิสัยทัศน์ร่วม
 - 2.1 มีวิสัยทัศน์ร่วมมุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี
 - 2.2 เชื่อในศักยภาพของคนในชุมชน
 - 2.3 มีสำนึกความเป็นชุมชนรู้จักแบ่งปัน
 - 2.4 ทูทางวัฒนธรรมที่สามารถเชื่อมโยงคนในชุมชนได้
3. ทุน
 - 3.1 ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ และสำนึกเพื่อส่วนรวม
 - 3.2 เงิน วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่
 - 3.3 ภูมิปัญญาพื้นบ้านผสมผสานกับความรู้ และประสบการณ์
 - 3.4 ทรัพยากรธรรมชาติ
4. มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง
 - 4.1 ขยายกิจกรรม และสมาชิก

- 4.2 เกิดการริเริ่มโครงการใหม่ๆ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
- 4.3 ถ่ายทอดแก่คนรุ่นหลังถัดไปเพื่อรับช่วงต่อไป
5. สิทธิ และอำนาจต่อรองทางการเมือง
 - 5.1 สิทธิในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น
 - 5.2 อำนาจในการกำหนด ยุทธศาสตร์ของชุมชน และต่อรองกับภาครัฐบาล
6. เครือข่ายความร่วมมือ
 - 6.1 มีความหลากหลาย ทั้งกิจกรรม/องค์กร
 - 6.2 เกิดความร่วมมือเพื่อกิจกรรมสาธารณะ และอำนาจต่อรอง
 - 6.3 เกิดการติดต่อสื่อสารแนวราบ (เป็นสาธารณะ)
7. การยอมรับจากสังคมภายนอก
 - 7.1 เกิดการยอมรับขององค์กรภายนอก
 - 7.2 ชุมชนเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองพร้อมถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ชุมชนอื่น

กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็ง 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ทิศทางทรัพยากรบุคคล

- เตรียมคน ผู้นำ
- ประชาชน
- คุณภาพ คู่กับคุณธรรม
- มีกระบวนการเรียนตลอดชีวิต

ขั้นตอนที่ 2

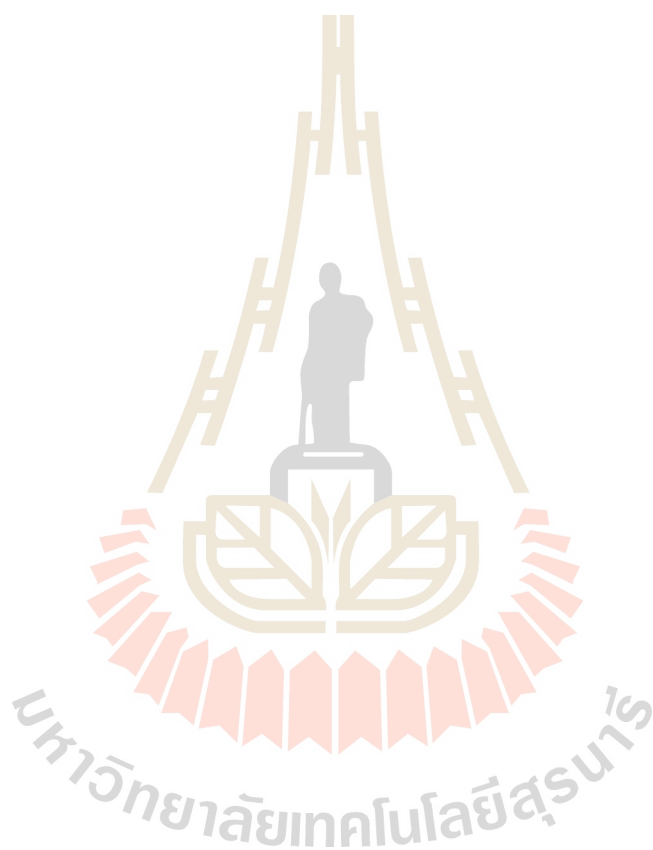
- การกำหนดประเด็นปัญหาของชุมชน และการพัฒนาทางเลือกเพื่อดำเนินกิจกรรม
- จัดเวทีประชาคม
- รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้แก่ รู้ก่อ รู้เก็บ
- เลือกกิจกรรมแบบองค์รวม

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน

- ลักษณะเป็นแนวราบ
- มีเป้าหมายร่วมกัน
- รวมพลังกัน
- จัดการร่วมกัน
- สรุปร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 ขยายเครือข่ายความร่วมมือ

- ประสานงาน
- แลกเปลี่ยน
- เรียนรู้
- สร้างกระบวนการร่วมในนโยบาย (เอกสารการวิจัยชุมชน ,2545:1-20)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ครั้งนี้เป็นการศึกษารายกรณีเฉพาะ หมู่บ้านชุมสามแรม ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ ได้เข้าไปปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมิน ดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมิน ครั้งนี้ คือ ซิปป์โมเดล ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้าน และระดับรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

- 1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Contest Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.2 การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้า ของกระบวนการ กองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้กู้)

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย หรือ ผู้ให้ข้อมูล สำหรับการประเมิน ได้แก่ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านชุมสามแรม รวมทั้งข้าราชการและเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

3.1 วิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. การสังเกตและการบันทึก

การสังเกตและการบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ในด้านต่างๆของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วม และ ไม่มีส่วนร่วม

2.การสัมภาษณ์ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงาน ต่าง ๆ (ปร.)

3. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4. การศึกษา เจาะลึกรายการหนี้ จากสมาชิก ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกต และการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบท ชุมชนหมู่บ้าน)
2. แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
3. แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจทัศนคติ ที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน)
4. แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
5. แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง)
6. แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง)
7. แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อกันหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ในที่สนะของประชาชน)
8. แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์)
9. แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึก และการสัมภาษณ์)
10. แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายการหนี้)
12. แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)
13. แบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล ตามรูปแบบการประเมิน

จากกรอบความคิดทฤษฎี ของ ชิพพ์ โมเดล เมื่อได้นำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลของการประเมิน ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่

บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

4.1 การประเมินบริบทมีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บข้อมูลบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1- ประวัติความเป็นมา	1. ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตาม

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
มาหมู่บ้าน	2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน และเหตุใดจึงอพยพมา 3. สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร 4. อาชีพเดิม (อาชีพหลัก/รอง) คืออะไร 5. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ 6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา)	2. ผู้อาวุโส 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว	แบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. ศึกษาจากเอกสาร
C2- สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน	1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน	1. ศึกษาจากเอกสาร 2. สัมภาษณ์ 3. สัมภาษณ์
C3- สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	1. อาชีพหลัก และอาชีพรองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4. จำนวน และประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5. จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6. โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน 7. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน) 8. โรคที่เจ็บป่วย 9. สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย	1. ผู้นำชุมชน 2. สถานีอนามัยตำบล 3. เกษตรตำบล 4. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สัมภาษณ์
C4- วัฒนธรรม ประเพณี	1. จำนวนวัด/โบสถ์/มัสยิด 2. จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง 3. ภาษาพื้นบ้าน	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	4. ประเพณีที่สำคัญ		สาร
	5. ความเชื่อด้านต่าง ๆ (ศาลปู่ตา ฯ)		3. สังเกต
C5- โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากร	1. จำนวน และสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์ หอกระจายข่าว, ศาลาประชาคม	1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สังเกต
C6- ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ประเภทผู้นำที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 2. กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน (จำนวนสมาชิก, ทุนของกลุ่ม, กิจกรรมกลุ่ม, ปีก่อตั้ง) 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ (ชื่อ, อายุ, ความเชี่ยวชาญ)	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สังเกต
C7- โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	1. โครงการของภาครัฐ 2. โครงการของภาคเอกชน 3. โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง (ชื่อ โครงการ/กิจกรรมของโครงการ) (ย้อนหลัง 5 ปี)	1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C8- ความเข้มแข็งของชุมชน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. อาชีพที่เลี้ยงครอบครัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนาสมาสนม 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส	1. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 ครั้งที่ 1

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหา ชุมชน		
ระดับรายบุคคล			
C9- อาชีพเดิม	1. อาชีพหลัก/รอง 2. ผลการประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10- สมาชิกในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัว และรายละเอียด เช่น จำนวน, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว, การมีงานทำ)	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11- สภาพการอยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเอง หรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C12- รายได้ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน 2. ความเพียงพอของรายได้ต่อ รายจ่าย	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13- หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้ เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

4.2 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล การประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
11- นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของระเบียบสำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของระเบียบกองทุนฯ	1. ระเบียบสำนักนายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
12- การประชาสัมพันธ์ (เอาหมู่บ้านเป็นที่ตั้งว่าข่าวสารมาแบบไหน โดยใช้สื่อแบบใด)	1. ช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน 5. เอกสารประชาสัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร 3. ศึกษาจากเอกสาร
13- คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะอนุกรรมการ 2. องค์กรอุปถัมภ์คณะอนุกรรมการ 3. สัดส่วนกรรมการภาคประชาชน 4. การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
14- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
15- การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุน	1. วิธีการในการเตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 3 , บร.9

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
หมู่บ้าน และชาวบ้าน	พร้อม 3. จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม พร้อม 4. หน่วยงาน/องค์กร ที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม	2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	2. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทูนหมู่บ้าน
I6- เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
I7- เงินทุนสะสม อื่น ๆ	1. ประเภท/จำนวน/ที่มา และการเก็บรักษาเงินทุนสะสมอื่น ๆ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I8- บัณฑิตกองทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิการศึกษา, อายุ, เพศ, ภูมิลำเนา, สถานภาพสมรส, ความสามารถพิเศษ (ถ้ามี) 2. บทบาทหน้าที่	1. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน 2. คู่มีอนักศึกษา	1. ศึกษาตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
I9- จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I10- จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินกู้	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I11- วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I12- สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบใน	1. สถานที่ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับ	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
การประกอบอาชีพ	2. วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ 3. วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ	รับอนุมัติเงินกู้	
I13- ความรู้ และทักษะ ในการประกอบอาชีพ	1. ความรู้ และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14- จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

4.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1- การจัดทำระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน	1. กระบวนการในการจัดทำ ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกอง ทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะ กรรมการกองทุน หมู่บ้าน และ ชาวบ้าน
PC2- การจัดทำเอกสาร ขอขึ้นทะเบียน	1. กระบวนการในการจัดทำ ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
PC3- ระบบบัญชีกองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวน	1. คณะกรรมการ	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	เล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้ บัญชีดุลเงินสัจจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	การกองทุนหมู่บ้าน บ้าน 2. บัญชีกองทุน	2. ศึกษาจากเอกสาร
PC4- กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน			
PC4.1- การรับสมัคร	1. ช่วงเวลาในการรับสมัคร และ เหตุผล 2. ค่าธรรมเนียมการสมัคร และ เหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัคร และ เหตุผล 4. คุณสมบัติผู้สมัคร และ เหตุผล 5. ปัญหา และอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.2- การหมดสมาชิกภาพ	1. การหมดสมาชิกภาพ และ เหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3- ประเภทสมาชิก	1. การกำหนดประเภทสมาชิก และเหตุผล		
PC4.4- การทำทะเบียนสมาชิก	1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	2. ปัญหาอุปสรรค	บ้าน 2. เอกสารด้าน ทะเบียนสมาชิก	สาร
PC5- กิจกรรมเกี่ยว กับการกู้ เงินกองทุนหมู่บ้าน			
PC5.1- ขั้นตอนการ ขอกู้	1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4. เอกสารโครงการขอกู้	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร สาร
PC5.2- การคัดเลือกผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีการคัดเลือก และเหตุผล 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3- การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร สาร
PC5.4- การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
		2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน	
		3. เอกสารในการส่งเงินคืน	
PC6- การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1- การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC6.2- การช่วยหาตลาด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการค้าตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC7- การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC8- การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	4. ปัญหาอุปสรรค	3. เอกสารการจัดทำรายงาน	
PC9- การจัดสรรผล ประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรร และ เหตุผล	1. คณะกรรมการ การกองทุน หมู่บ้าน 2. ระเบียบกอง ทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10- การสร้างเครือ ข่ายการเรียนรู้ โดย บัณฑิตกองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือ ข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้า ร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการ สร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ การกองทุน หมู่บ้าน 2. บัณฑิตกอง ทุน 3. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบ มีส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล			
PC11- การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้ จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12- การหาความรู้ เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ ได้รับอนุมัติ เงินกู้	1. สังเกตจากการ เสวนาตามแบบ บร.6
PC13- การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการ หาตลาด	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC14- การทำบัญชี ใช้จ่ายเงิน	1. การจัดทำบัญชี (มี/ไม่มี) 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการ จัดทำบัญชี	1. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้ จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

1.3 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1- จำนวนสมาชิก กองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม(ณ.วัน เริ่มตั้งกองทุน) 2. จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่ม ขึ้น/ลดลง 3. เหตุที่สมาชิก เพิ่มขึ้น/ ลดลง	1. คณะกรรมการ กองทุน หมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่ม เติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2- จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้ กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้ และผู้ได้รับ อนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง 3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อ จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ทั้งหมด 4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้	1. คณะกรรมการ การกองทุน หมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูก หนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD3- ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอู้ และยอด เงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้ง หมด 3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติจำ	1. คณะกรรมการ การกองทุน หมู่บ้าน 2. บัญชีคุม ลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	แนกตาม บร.4		
PD4- จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด 2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด 3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD5- ยอดเงินที่มีการชำระคืน	1. ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืน จำแนกเป็นเงินต้น, ดอกเบี้ย, ค่าปรับ	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD6- กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตาม I7 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7- การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD8- ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุน	1. ทักษะคติต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิง บวก/ลบ 2. ทักษะคติต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิงบวก/ลบ	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD9- การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้	1. ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิด	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติงานของ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
(หลังการทำ PC10)	ขึ้น		บันทึกกองทุน (ตัวเอง)
	3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กร เครือข่าย		
PD10- การเรียนรู้เพื่อ การพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์/การเรียนรู้ จากการดำเนินงาน 2. ประสบการณ์/การเรียนรู้ จากการเป็นสมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1. คณะกรรมการ การกองทุน 2. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.10
PD10- ความเข้มแข็ง ของชุมชนที่เกิดจาก กองทุนหมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้ เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพ เลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รัก, ใญ่ ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนาสม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหา ชุมชน	1. สมาชิก และ ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.2 และ บร.7 2. สังเกต

ระดับรายบุคคล

PD12- ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์

ประสงค์ของการกู้

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD12.1- ผลโดยตรง	1. ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
PD12.2- ผลโดยอ้อม	1. ประสิทธิภาพ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตตามแบบ บร.10

5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านชุมสามเรณู ครั้งนี้ได้ กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการ ตามที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมิน โดยใช้รูปแบบ ซิปท์ ซึ่งมีตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดในหัวข้อที่ 3 ข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน สามารถนำมาใช้ในการตอบ ประเด็นต่าง ๆ ของ วัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ทำสารนิพนธ์จึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง บ้านชุมสามเรณู บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้น้อยเพียงใด				
1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือ สวัสดิการของสมาชิก	I6		PC5	PD1-PD7
	I7		PC9	
	I9			
1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน		I4		PD1-PD9

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้ และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเอง และการสร้างเสริมธุรกิจแบบพอเพียง			PC1-PC14	PD9 PD10
1.4 เสริมธุรกิจได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน		I2 I5 I9	PC10 PC11	PD2-PD6 PD8-PD10
1.5 ประชาชนมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ และสังคม			PC10	PD8-PD10
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวก และด้านลบที่ส่งเสริม และขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1	C1-C8	I1-I4 I8	PC1-PC10 PC11-PC14	PD8
3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายใน และระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล		I3 I8	PC10	PD9
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน และที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	C8			PD11

จากตารางที่ 1 2 3 และ 4 ข้างต้น

กำหนดให้ ตัวชี้วัดหน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการ และแนะนำส่งเสริมผู้
และตัวชี้วัดหน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย
ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A ประกอบด้วย

C	I	P	P
C1	I1	PC1	PD1
C2	I2	PC2	PD2
C3	I3	PC3	PD3
C4	I4	PC4	PD4
C5	I5	PC5	PD5
C6	I6	PC6	PD6
C7	I7	PC7	PD7
C8	I8	PC8	PD8
		PC9	PD9
		PC10	PD10
			PD11

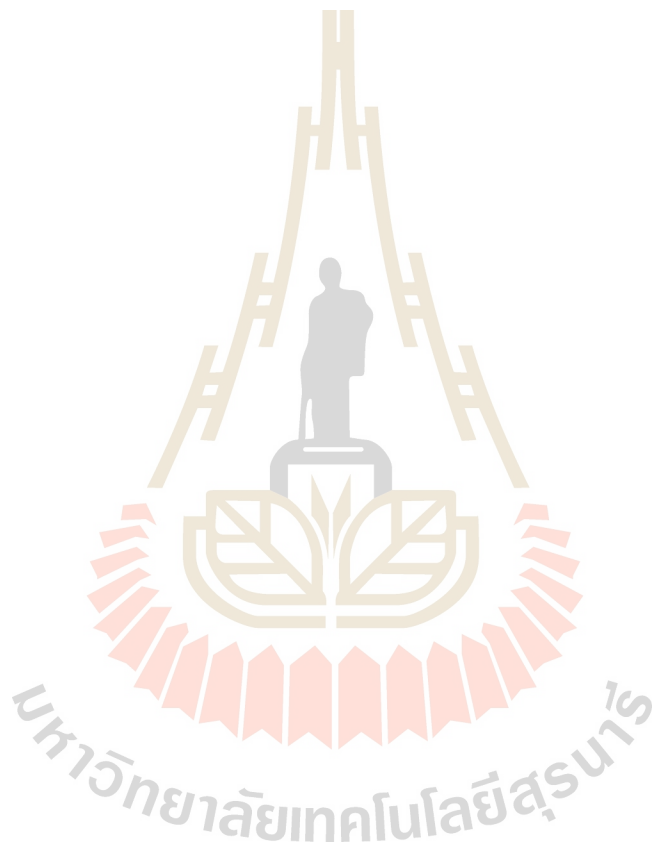
ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B ประกอบด้วย

C	I	P	P
C9	I9	PC11	PD12
C10	I10	PC12	
C11	I11	PC13	
C12	I12	PC14	
C13	I13		
	I14		

สรุป

ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้น มีความ
เชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วย ระบบ A บางตัว ต้องพึ่งพาผลผลิตของหน่วยระบบ B
รายได้เป็นเงิน ผู้ดูแลรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
ดังนั้นเงินที่ผู้ดูแลรายชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า ของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของ โครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะ หน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือหน่วย ระบบ การดำเนินกิจการของผู้ ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้ชำระคืน ก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าไป ให้ แก่หน่วยระบบ A มากขึ้นในทำนองคล้ายกัน กับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้ ถ้า ออกไปสู่คนดีมีความรับผิดชอบหน่วยระบบ B ก็จะประสบความสำเร็จด้วย

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยการรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านชุมชนสามแรม ซึ่งจะนำมาประยุกต์ใช้กับ ทฤษฎีของ จิพท์ โมเดล (CIPP Model) มีดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
 2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
 3. ผลการประเมินผลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของผู้กู้
 4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ ได้แก่
 - 4.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองบรรลุเป้าหมายเพียงใด
 - 4.2 เพื่อทราบว่ายังมีปัจจัยด้านบวก และด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน
 - 4.3 เพื่อทราบว่า ได้เกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้หรือไม่จากกระบวนการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้
 - 4.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

ปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศไทยไม่ค่อยดีนักทำให้รัฐบาลต้องกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นประชาชนในกลุ่มของเกษตรกรเป็นกลุ่มที่ส่วนใหญ่แล้วยากจน และมีหนี้สินมากเพราะต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้หนี้ และนำมาประกอบอาชีพต่อไป

1.1.2 สภาพแวดล้อมของประเทศไทยในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่แย่งลงสาเหตุเป็นเพราะความเห็นแก่ตัวของคนไทยเช่น การตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกที่ป่าสงวนผลที่ตามมาคือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล และพอลิ่งหน้าฝน ก็เกิดน้ำท่วม สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลมาจากการตัดต้นไม้ทำลายป่าทั้งสิ้น วิธีแก้ปัญหาก็คือ ให้ทุกคนช่วยกันรักษาธรรมชาติ และไม่ทำลายธรรมชาติ

1.1.3 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบทบางคนเรียกว่าความล่มสลายของท้องถิ่น ชนบท

ปัจจุบันคนที่อยู่ในชนบทมักจะเป็นเด็กในวัยเรียนกับคนแก่ที่สูงอายุ ส่วนคนหนุ่มสาว จะออกจากหมู่บ้านเพื่อหางานทำ และเมื่อมีงานทำแล้วก็จะส่งเงินมาให้ทางบ้าน หมู่บ้านในชนบท จึงไม่เกิดการพัฒนา เพราะไม่มีคนไปพัฒนา แม้กระทั่งคนในหมู่บ้านเอง ก็ยังไม่ช่วยกันพัฒนาเลย ท้องถิ่นชนบท ของหมู่บ้านนั้นจึงเกิดความอ่อนแอ และล่มสลายไปในที่สุด

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านชุมสามเรณู ที่มาของชื่อหมู่บ้านชุมสามเรณู หมู่ที่ 16 แยกออกจากบ้านสง่าพัฒนา หมู่ที่ 7 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2538 ที่เรียกว่าชุมสามเรณู เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. 2516 ได้มีคน 3 คน มาซื้อที่เข้าหุ้นทำไร่ 100 ไร่ คือ

1. นาย สมพร พิมพ้อบล
2. นาย กานต์ ดวงมาลี
3. นาย โพรธี พิพัฒน์นอก

ภาษากลาง เรียกว่า “กลุ่ม” คนอีสาน เรียกว่า “ชุม”

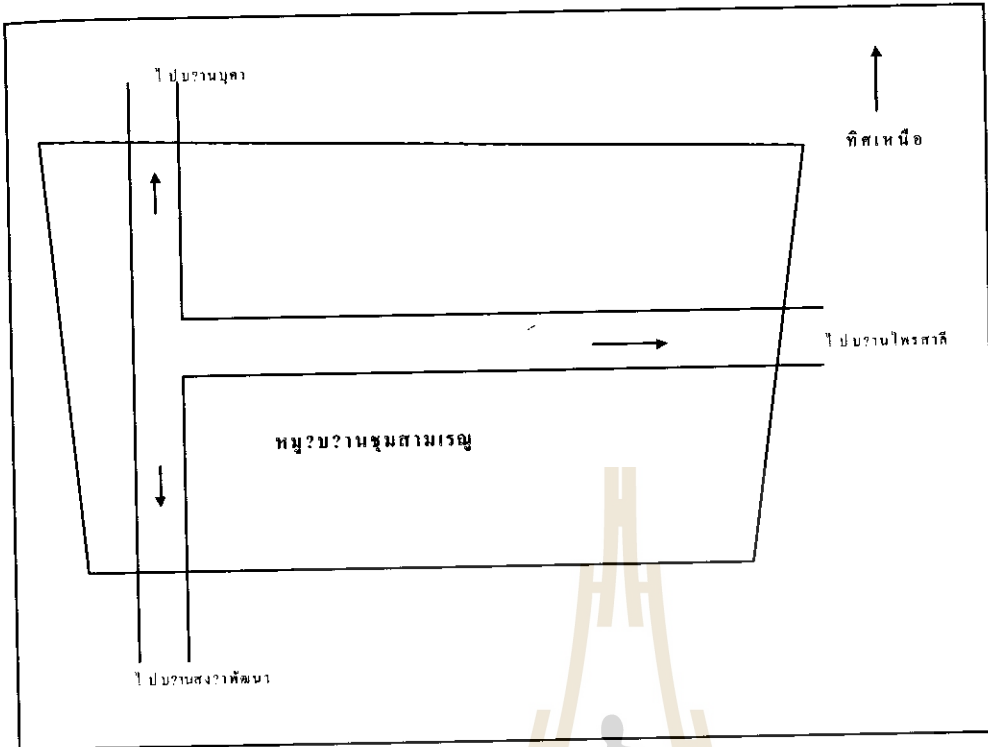
ประกอบกับที่ตั้งหมู่บ้านเป็นทาง สามแพร่ง

แยก 1 ไปบ้านสง่าพัฒนา

แยก 1 ไปบ้านบุคา

แยก 1 ไปบ้านไพรสาลี

จึงเรียกติดปากว่า “บ้านชุมสาม” รายละเอียดดังต่อไปนี้

คำว่า “เรณู” เมื่อก่อน บ้านชุมสามเป็นที่ตำบลนครมีแต่โคลน คนชอบเรียกว่า “ชุมสามเลน” ต่อมาเมื่อ บ้านชุมสาม มีความสะอาด จึงเปลี่ยนเป็น “ชุมสามเรณู”

โดยมีผู้ใหญ่บ้านจากอดีตถึงปัจจุบัน

1. นาย มานะ คำพันธ์ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก
2. นาย สุวรรณ สงนอก เป็นผู้ใหญ่บ้านคนที่สอง

บ้านชุมสามเรณู หมู่ที่ 16 ในปัจจุบันเป็นชุมชน ขนาดเล็ก มีจำนวนครัวเรือน 42 หลังคาเรือน

หมู่บ้านชุมสามเรณู เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ.2538 หรือประมาณ 7 ปี มาแล้ว คนกลุ่มแรกที่มาเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านชุมสามเรณู คือ

1. นาย สมพร พิมพ์อุบล
2. นาย กานต์ ดวงมาลี
3. นาย โทธิ์ พิพานนอก

คนกลุ่มแรกที่มาก่อตั้งหมู่บ้านชุมสามเรณู นี้อพยพมาจากบ้านฝาง ตำบลลำพะเนียง อำเภอโนนแดง จังหวัด นครราชสีมา

สาเหตุ ที่แต่ละกลุ่มอพยพมาจากบ้านเดิมเพราะ ความแห้งแล้ง และ ไม่มีที่ดินทำกิน

การตั้งถิ่นฐาน

บ้านชุมสามแรม เป็นชุมชน แบบกระจุก ประชาชน ตั้งบ้านเรือนอยู่ร่วมกัน บ้านเรือน ที่ตั้งจะอยู่ริมถนน ในหมู่บ้านจะมีรั้วง่าย ๆ มีเสาหลักใช้ไม้ทำรั้ว หรือ ปลูกต้นไม้เป็นรั้ว ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะทั่วไปของการตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านในชนบท ส่วนบ้านเรือนที่อยู่ห่างจากถนน เข้าไปไม่มีรั้วรอบขอบชิด ซึ่งสามารถทำให้เดินทะเลลุ ไปยังบ้านหลังอื่น ๆ ได้

การสร้างบ้านเรือนของชาวบ้านชุมสามแรม ก็มีแบบบ้านไม้ 2 ชั้น หรือ แบบบ้านไม้ชั้นเดียว ใต้ถุนสูง หรือ แบบบ้านตึกชั้นเดียว และ แบบบ้านไม้ชั้นเดียว

การสร้างบ้านเรือนของคนในหมู่บ้าน ชุมสามแรม จะสร้างแบบง่าย ๆ ไม่คำนึงถึงความสวยงามเท่าไรนัก แต่ส่วนมากจะสร้างบ้านแบบบ้านไม้ชั้นเดียว ใต้ถุนสูง เพราะคนชนบท จะใช้ใต้ถุนบ้านเป็นที่เก็บอุปกรณ์ การเกษตร

มีการตั้งถิ่นฐานตามที่ท่ามาหากิน แต่ก่อนเป็นพื้นที่ว่างเปล่า ชาวบ้านเข้ามาจับจองเพื่อทำการเกษตร ดังนั้นในการตั้งถิ่นฐานจึงขึ้นอยู่กับอาชีพ ของเกษตรกร เป็นส่วนใหญ่

สภาพปัจจุบัน

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านชุมสามแรมมีจำนวนประชากร 205 คน เพศชาย 101 คน เพศหญิง 104 คน ตารางที่ 1 จำนวนของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากรดังนี้

ลักษณะของประชากร	จำนวน
1. เพศ	
- ชาย	101 คน
- หญิง	104 คน
2. อายุ	
1 วัน - 3 ปีเต็ม	5 คน
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	9 คน
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	22 คน
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	9 คน
14 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	16 คน
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	119 คน
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	17 คน
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	8 คน

การขยายตัวของประชากร

หมู่บ้านชุมสามเรณู เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก ปัจจุบัน มี ประชากร ทั้งหมด 203 คน เป็น ชาย 100 คน และ เป็นหญิง 103คน

การขยายตัวของประชากร มีประชากรลดลง จากปีที่ผ่านมา 205 คน คิดเป็น 0.98% อันเป็นสาเหตุมาจาก

ได้ย้ายครอบครัวไปอยู่ที่อื่น โดยไปทำงานที่อื่น เมื่อเรียนจบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น

การขยายตัวของชุมชน

ในหมู่บ้านชุมสามเรณู การขยายตัวของชุมชน มีความเข้มแข็งปานกลาง หมู่บ้านชุมสามเรณู เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก ปัจจุบัน มี 42 ครอบครัว หรือ 42 ครัวเรือน

การขยายตัวของชุมชน มี การขยายตัวของชุมชนลดลง จากปีที่ผ่านมา 43 ครอบครัว เป็น 42 ครอบครัว คิดเป็น 2.33% อันเป็นสาเหตุมาจาก

ได้ย้ายครอบครัวไปอยู่ที่อื่น 1 ครอบครัว โดยไปทำงานที่อื่น เมื่อเรียนจบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น

ระบบนิเวศน์ของชุมชน

ทำเลที่ตั้ง

บ้านชุมสามเรณู หมู่ที่ 16 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

อาณาเขตติดต่อ

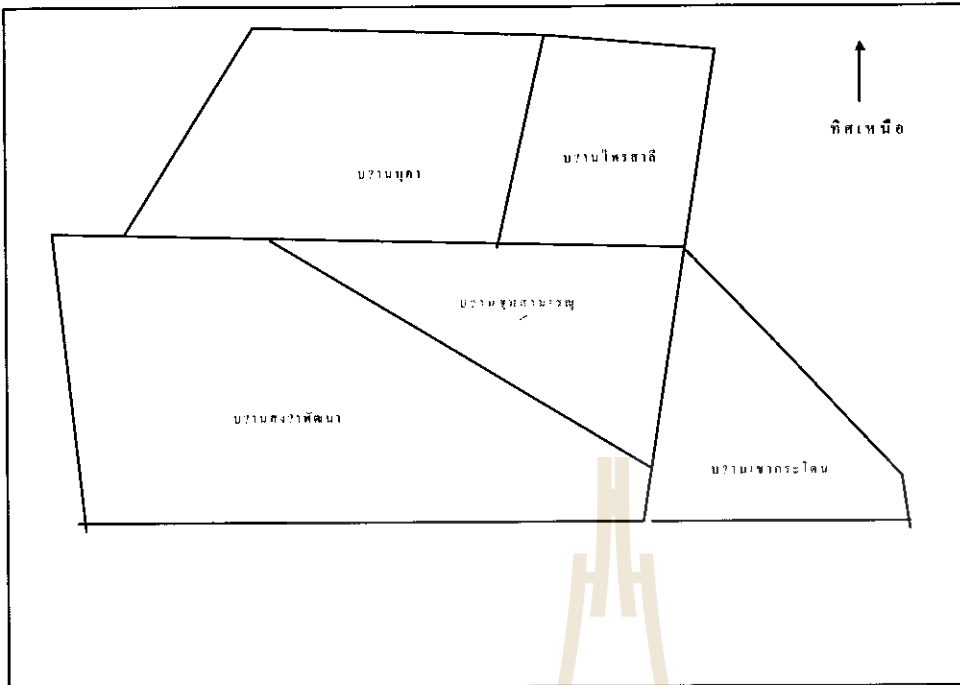
มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อบ้านบุคา ตำบลดอนเมือง อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อบ้านสง่าพัฒนา ตำบลคลองไผ่ อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อบ้านเขากระโดน ตำบลคลองไผ่ อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านสง่าพัฒนา ตำบลคลองไผ่ อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

สภาพที่ดิน

เป็นดินแดง ดินเหนียวปนดินทราย เหมาะที่จะปลูก น้อยหน่า ปลูกอ้อย และ ปลูกมัน
สำปะหลัง

ป่าไม้ และพื้นที่สาธารณะ

ป่าไม้ในหมู่บ้านชุมชนสามเรือน ในอดีตเป็นป่าห้วยคา แต่ในปัจจุบัน ไม่มีแล้วเพราะชาวบ้านทำ
การเกษตร

พื้นที่สาธารณะ ในอดีตเคยเป็นป่าทั้งหมด แต่ส่วนใหญ่จะเป็นป่าห้วยคา ต่อมาชาวบ้านได้ช่วยกันถาง
ป่า เพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว เช่น ทำไร่ ทำสวน และ เลี้ยงสัตว์

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน

ประเภทแหล่งน้ำดื่ม

บ่อน้ำตื้น ในหมู่บ้านมีบ่อน้ำตื้น หรือบ่อขุดส่วนตัว จำนวน 17 บ่อ ใช้การได้ 17 บ่อ
บ่อน้ำบาดาล ในหมู่บ้านมีบ่อน้ำบาดาล จำนวน 1 บ่อ และ บ่อสาธารณะ อีก 1 บ่อ ซึ่งใช้ได้ทั้งหมด
ระบบประปาหมู่บ้าน ในหมู่บ้านมีระบบประปาหมู่บ้าน มีใช้ 42 ครอบครัว และมีใช้ตลอดปี

ประเภทน้ำใช้ และน้ำเพื่อการเกษตร

สระน้ำ ในหมู่บ้านมีสระ จำนวน 18 สระ แยกเป็นสระน้ำส่วนตัว 17 สระ และ สระน้ำ
สาธารณะ อีก 1 สระ สภาพของสระน้ำใช้การได้ 18 สระ
น้ำเพื่อการเกษตรมีไม่เพียงพอ

ตารางที่ 2 จำนวนแหล่งน้ำ และการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำตื้น	17	/	-
บ่อน้ำบาดาล	1	/	-
สระน้ำ	18	/	-
คลอง	-	-	-
ห้วย	-	-	-
หนอง	-	-	-
บึง	-	-	-
แม่น้ำ	-	-	-
ฝายกั้นน้ำ	-	-	-
เขื่อนกั้นน้ำ	-	-	-
ทะเล	-	-	-

ระบบสาธารณูปโภค

ไฟฟ้า ปัจจุบันบ้านชุมสามเรณู มีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน

ถนน ประเภทถนนสายหลักในหมู่บ้าน เป็นถนนลูกรัง หินคลุก จำนวน 2 เส้นทาง ระยะทาง 18
กิโลเมตร

หอกระจายข่าว บ้านชุมสามเรณู ตั้งอยู่บริเวณบ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ใช้ประโยชน์ในการประกาศ
ข่าวสาร ภายในหมู่บ้าน

ประปาหมู่บ้าน ระบบประปาหมู่บ้านชุมสามเรณู มีใช้กันทุกครอบครัว คือ 42 ครอบครัว และมีใช้
ตลอดปี

ผู้นำและการเมืองการปกครอง

ผู้นำ

จากการศึกษาพบว่า นายสุวรรณ สงนอก เป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านชุมสามแรม เป็นผู้นำที่มีส่วนสำคัญ ในการทำให้ชุมชน บ้านชุมสามแรม เกิดความเข้มแข็ง สิ่งสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งนั้น ผู้นำจะทำคนเดียวไม่ได้ จะต้องได้รับความร่วมมือจาก ชาวบ้าน และการที่ชาวบ้านจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนนั้น ผู้นำจะต้องสร้างศรัทธาให้เกิดกับชาวบ้าน คือให้ชาวบ้านมีความศรัทธาในตัวของผู้นำ เมื่อชาวบ้าน มีความศรัทธา แล้วผู้นำก็สามารถ ที่จะจูงใจ ให้ชาวบ้าน มีความคิดเห็นคล้อยตาม และลงมือปฏิบัติงานร่วมกันได้ ผู้นำจะต้องมีความคิดอันเป็นประชาธิปไตย และทำงานด้วยความเสียสละ สิ่งเหล่านี้จะพบในตัวของ นาย สุวรรณ สงนอก .

การเมืองการปกครอง

บ้านชุมสามแรม มีผู้ใหญ่บ้าน คือ นาย สุวรรณ สงนอก มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คือ นาย สมหมาย ดวงมาลี มีคณะกรรมการหมู่บ้านด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. นาย สุทิน พิพัฒน์นอก
2. นาย สมบูรณ์ โสภีผ่อง
3. นาย ถวิล พิพัฒน์นอก
4. นาย สุรพล สีนวน
5. นาย สำรวย มิมะลา
6. นาย ทา วงหาญ
7. นาย เสถียร บุญบา
8. นาย สุเทพ น้ำเพชร
9. นาย สมปอง ดวงมาลี
10. นาง พรศรี คุณอก

ซึ่งคณะกรรมการในหมู่บ้านนี้มีการประชุมกันทุกเดือน พร้อมกับประชุมชาวบ้านในหมู่บ้านด้วย การประชุมจะประชุม ภายหลังจากที่ผู้ใหญ่บ้าน ไปประชุมที่อำเภอมา แล้วแจ้งให้กรรมการหมู่บ้านทราบ สถานที่ประชุม คือ ศาลาของหมู่บ้าน

เศรษฐกิจ

ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา ทำสวน พืชที่ปลูกหลักของหมู่บ้านชุมสามเรณู ก็คือ น้อยหน่า ข้าวโพด และมันสำปะหลัง ส่วนอาชีพเลี้ยงสัตว์ คือ โค และ กระบือ ส่วนใหญ่ การเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ จะทำกัน แบบธรรมชาติ

ร้านค้า ในหมู่บ้านชุมสามเรณู มีร้านค้า 2 ร้าน ดังนี้

1. ร้านค้าสหกรณ์
2. ร้านค้าของชาวบ้านเอง

ร้านค้าสหกรณ์ เป็นร้านค้าที่ชาวบ้านหลายคนรวมเงินกันซื้อของมาขายกำไร แบ่งกัน

ร้านค้าของชาวบ้าน ชาวบ้านเป็นเจ้าของคนเดียว ซื้อของเข้าร้านเอง

วัด และประเพณี

วัด ในหมู่บ้านชุมสามเรณูเอง ไม่มีวัด อาศัยวัดของบ้านสง่าพัฒนา

ประเพณี ที่สำคัญมีดังนี้

1. ประเพณีสงกรานต์ หรือปีใหม่ของไทย ตรงกับวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี คนหนุ่มสาว ที่ทำงานอยู่ต่างถิ่นจะกลับมาบ้านเกิด เพื่อมาทำบุญ และพบปะ ญาติ พี่น้อง มีการรดน้ำดำหัว ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ เป็นการขอพรวันปีใหม่ และเป็นสิริมงคลกับตัวเอง การสงฆ์น้ำพระ นำอาหาร คาว หวาน ไปทำบุญที่วัด มีการสาดน้ำกันระหว่างคนในหมู่บ้าน และคนจากถิ่นอื่น ถือได้ว่าเป็นวันที่ชาวบ้านมีความสุข
2. ประเพณีการทำบุญเข้าพรรษา ชาวบ้านจะทำบุญโดยการถวายเทียนเข้าพรรษา ถวายผ้าอาบน้ำฝน และเครื่อง อัฐบริขาร ที่จำเป็น เพื่อใช้ระหว่างจำพรรษา 3 เดือน และชาวบ้านยังนิยมให้ลูก หลานที่อยู่ ในวัยหนุ่ม บวช ในช่วงนี้ด้วย
3. ประเพณีวันลอยกระทง จะตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี เป็นวันสำคัญวันหนึ่งของชาวบ้านที่ชาวบ้านจะนำกระทง มาลอยน้ำเพื่อจะได้โชคดี
4. ประเพณี วันขึ้นปีใหม่ ตรงกับวันที่ 1 มกราคม ของทุกปี เป็นวันพบปะกันระหว่างเครือญาติ ชาวบ้านชุมสามเรณู ส่วนใหญ่จะมีการกินเลี้ยงกันภายในหมู่บ้าน มีความสนุกสนาน เฮฮา ถ้าเป็นผู้ใหญ่ ก็จะกินเหล้า เมื่อดื่มต่อกัน หลายวัน ถ้าเป็นเด็ก ก็จะมีการให้ของขวัญกัน เพราะว่า 1 ปี มีครั้งเดียว จะสนุกสนานเต็มที่

โรงเรียน และการศึกษา

หมู่บ้านชุมสามเรณูไม่มีโรงเรียน อาศัยโรงเรียน บ้านสง่าพัฒนา

การศึกษา

ก่อนประถมศึกษาตอนต้น มีคนจบ	11	คน
ประถมศึกษาตอนต้น มีคนจบ	5	คน
มัธยมศึกษาตอนต้น มีคนจบ	9	คน
มัธยมศึกษาตอนปลาย มีคนจบ	11	คน
อนุปริญญา	ไม่มีคนจบ	
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า	ไม่มีคนจบ	

คนในหมู่บ้านชุมสามแรมส่วนใหญ่ฐานะยากจน การที่จะส่งลูกให้เรียนจบ ถึงปริญญา จึงไม่มี

สุขภาพอนามัย

จากการสัมภาษณ์ และจากข้อมูล พื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) รวมทั้งข้อมูล จากสาธารณสุขตำบลหนองน้ำใสในรอบ 1 ปีคนในหมู่บ้านชุมสามแรม ได้รับการดูแล สุขภาพอนามัยอย่างดี ชาวบ้านจึงไม่มีปัญหาในเรื่องของสุขภาพอนามัย

สรุป

หมู่บ้านชุมสามแรม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ จากข้อมูลในอดีต จากการสัมภาษณ์ จากการสังเกต จะเห็นได้ว่า ในอดีต นั้นหมู่บ้านชุมสามแรม คนในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่กันตามธรรมชาติ ไม่มีไฟฟ้าใช้ ไม่มีน้ำประปา ไม่มีน้ำบาดาล ถนนก็เป็นทางเกวียน

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2527 คนในหมู่บ้านก็มีไฟฟ้าใช้

พ.ศ. 2540 คนในหมู่บ้านก็มีน้ำบาดาล และน้ำประปาใช้

คนในหมู่บ้านชุมสามแรม จะประกอบอาชีพ เกษตรกร คือ ทำนา ทำไร่ อ้อย ทำไร่มันสำปะหลัง และทำสวนน้อยหน้า

เลี้ยงสัตว์ คือ โค กระบือ และ สุกร

คนในหมู่บ้านชุมสามแรม ทำนา ทำไร่ ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ แบบธรรมชาติ เพราะสภาพความเป็นอยู่ เป็นชีวิตที่เรียบง่าย

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง โดยภาพรวมมีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือหน่วยระบบการบริหารจัดการ และแนะนำส่งเสริมผู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า ของหน่วยระบบ A พบว่า

1. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์ และเปิดเวทีชาวบ้านพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลเพราะจะมีการประชุมเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารกับ ชาวบ้านเป็นระยะๆ มีการประชุมกันที่ ศาลาเอนกประสงค์ของหมู่บ้านชาวบ้านจึงได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง
2. การประชาสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์ทำให้รู้ว่าชาวบ้านจะได้รับความรู้ต่าง ๆ จากการประชาสัมพันธ์ และการประชาสัมพันธ์ ก็ทำได้หลายวิธี เช่น การใช้หอกระจายข่าว การประชุมชาวบ้าน
3. คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้องจากการสัมภาษณ์ จะมีคณะอนุกรรมการระดับอำเภอจะนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาให้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเพื่อที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะได้นำมาบริหารจัดการเงินกองทุนอย่างถูกต้อง
4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต แบบมีส่วนร่วมพบว่า คณะกรรมการมีหน้าที่บริหารจัดการเงินกองทุน และมีหน้าที่ให้เงินกู้แก่สมาชิกที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว
5. การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐจะให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ความเข้าใจ กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้านเกี่ยวกับเงินกองทุนที่ชาวบ้านได้กู้ยืมไปรวมไปถึงการแนะนำอาชีพให้กับชาวบ้านด้วย
6. เงินกองทุนหนึ่งล้านบาท คือเงินที่รัฐบาลให้มาเพื่อให้ชาวบ้านได้กู้ยืม เพื่อนำมาประกอบอาชีพสร้างรายได้ ต่อไป
7. เงินทุนสะสมอื่น ๆ เช่นเงินออมทรัพย์ เงินก.บ.ค.จ. เงินทุนสะสมเหล่านี้คณะกรรมการกองทุนจะทำหน้าที่เก็บรักษาไว้เพื่อที่ชาวบ้านที่มีความเดือดร้อนหรือ ความจำเป็นรีบด่วนให้มากู้ยืมได้ ในระยะเวลาสั้นตามที่คณะกรรมการกำหนดไว้
8. บัณฑิตกองทุน จากการที่ได้เข้ามาทำงานในหมู่บ้านทุกคนในหมู่บ้าน ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1. การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคือ ประธานกองทุน คณะกรรมการ และสมาชิก ปัญหาในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน คือ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาบางส่วนเพื่อให้เกิดประโยชน์ กับผู้กู้

2. การจัดทำเอกสาร ขอบขันทะเบียนผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคือคณะกรรมการกองทุน
 3. ระบบบัญชีกองทุนพบว่าคณะกรรมการมีการจัดทำบัญชีในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพราะระบบบัญชีกองทุนจะไม่ยุ่งยาก
 4. การรับสมัคร คือ ผู้ที่จะมาสมัครเป็นสมาชิกจะต้องเสียค่าธรรมเนียมการสมัครให้กับคณะกรรมการกองทุนช่วงเวลาในการรับสมัคร แล้วแต่คณะกรรมการเป็นผู้กำหนด
 5. การคัดเลือกผู้กู้พบว่า ก่อนที่คณะกรรมการกองทุนจะปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกจะต้องดูว่าผู้กู้ มีคุณสมบัติตรงกับระเบียบกองทุนที่กำหนดไว้หรือไม่ และจะพิจารณาเรื่องการเงิน โครงการเพื่อขอกู้เงินจากนั้นคณะกรรมการก็จะร่วมกันคัดเลือกว่าควรจะให้ใครได้กู้บ้าง
 6. การแนะนำวิธีทำธุรกิจสมาชิกคนใดที่ประสบความสำเร็จกับ โครงการอาชีพของตนก็จะแนะนำให้สมาชิกคนอื่น
 7. การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้คือ คณะกรรมการกองทุนจะมีการตรวจสอบทุก 1 เดือน สาเหตุ ที่ต้องมีการตรวจสอบเพราะว่า จะได้ไม่มีการทุจริต เกี่ยวกับการจ่ายเงินกู้ และต้องการความโปร่งใสในการทำงาน
 8. การจัดทำรายงานจากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการกองทุนพบว่าการจัดทำรายงานจะจัดทำเป็นรูปเล่ม คณะกรรมการจะช่วยกันจัดทำ
 9. การจัดสรรผลประโยชน์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ จะมีการแบ่งเป็นส่วน ๆ ดังนี้
 - 9.1 เป็นเงินประกันการเลี้ยง 15%
 - 9.2 เป็นค่าตอบแทน 20%
 - 9.3 เป็นค่าการศึกษา และพัฒนาอาชีพ 15%
 - 9.4 เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน 17%
 - 9.5 เป็นทุนสาธารณประโยชน์ 5%
 - 9.6 เป็นเงินเฉลี่ยให้ผู้กู้ 3%
 - 9.7 อื่น ๆ 5%
 10. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ก็คือ การจัดประชุมชาวบ้าน และให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการประชุมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการทำงานร่วมกันมีการพูดคุยกันทำให้เกิดความสนิทสนมกันมากขึ้น
- 1.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A
1. ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุนชาวบ้านมีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายของรัฐบาลที่ได้มีการที่ให้ชาวบ้านกู้ยืมเงิน เพื่อนำมาลงทุนสร้างงาน สร้างรายได้

2. การเกิดเครือข่ายของค์กรการเรียนรู้ ทำให้ชาวบ้านมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการพูดคุยกันถึงอาชีพการแนะนำอาชีพ อาชีพที่ประสบผลสำเร็จ และอาชีพที่ไม่ประสบผลสำเร็จ มีการพูดคุยกันถึงปัญหา และวิธีการแก้ไขร่วมกัน
3. การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง เกิดการเรียนรู้การพึ่งพาตนเองของชาวบ้าน เพราะการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิตจะต้องมีขั้นตอน ไปเรื่อย ๆ จึงทำให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
4. ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้านการกู้เงินกองทุนทำให้ชาวบ้านมีเงินไปลงทุนทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านดีขึ้นความเข้มแข็งของชุมชนในหมู่บ้านก็จะเกิดขึ้นตามมา

ผลโดยตรงพบว่าชาวบ้านในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันมากขึ้นรู้จักการบริหารจัดการกันเองในหมู่บ้านรู้จักการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นรู้จักการนำปัญหามาพูดคุยกันรู้จักการทำงานร่วมกันทำให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็ง

ผลกระทบโดยตรงพบว่าสมาชิกกองทุนที่ได้กู้ยืมเงินไปได้นำเงินไปใช้ประกอบอาชีพตามที่ได้เขียนไว้ตามโครงการ และเมื่อครบกำหนด 1 เดือน สมาชิกที่ได้กู้ยืมเงินไปได้มีการนำดอกเบี้ยมาส่งคืน แต่มีบางคนได้นำเงินที่ได้กู้ยืมไปแล้ว นำมาส่งคืนก่อนกำหนด คือ คืนทั้งต้นทั้งดอกเบี้ย เป็นเพราะว่าสมาชิกคนนั้นประสบความสำเร็จในอาชีพของเขา

ผลกระทบโดยอ้อมพบว่าถ้าชาวบ้านมีการบริหารจัดการเป็น และมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพก็จะประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับจากชาวบ้านในหมู่บ้าน และสามารถแนะนำอาชีพที่ตนเองประสบความสำเร็จ ให้กับชาวบ้านคนอื่นได้

1.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินการของผู้กู้แต่ละราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

ประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมของผู้กู้ พบว่าผู้กู้ส่วนใหญ่ที่กู้เงินไปประกอบอาชีพล้วนแต่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการของตนเอง เช่น ผู้กู้ทำการเกษตร ผู้กู้ก็จะมีการเตรียมสถานที่ มีการคัดเลือกวัตถุดิบ และหาลาด

1.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับการอนุมัติจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้กู้ที่ได้รับเงินมาจะนำเงินไปลงทุนทำกิจการของตนเอง ตามที่ได้เขียนเอาไว้ว่าจะทำโครงการอะไร เช่น เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก จำนวนเงินกู้ จะกู้ได้ไม่เกินคนละ 20,000 บาท ยกเว้นบางคนที่ขอกู้เงินเกิน 20,000 บาท แต่

ต้องไม่เกิน 50,000 บาท จะต้องได้รับการอนุมัติจากประธานกองทุน และคณะกรรมการ
กองทุน

2. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ คือเงินออมทรัพย์ เพื่อการเกษตร เงินก.ข.ค.จ. เพราะ
ในหมู่บ้านจะมีเงินจำพวกนี้ที่คอยช่วยเหลือชาวบ้าน ที่มีความจำเป็น
3. วัตถุประสงค์ การกู้เงิน ตามโครงการ
 - 3.1 เพื่อให้ชาวบ้านมีอาชีพ มีรายได้
 - 3.2 เพื่อให้ชาวบ้านได้กู้ยืมเงิน และเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าการกู้ยืมเงินจากนายทุนนอก
ระบบ
 - 3.3 เพื่อให้ชาวบ้านที่ประสบความสำเร็จในโครงการของตนเอง ได้มาแนะนำให้คนในหมู่บ้าน
ได้รู้จักวิธีการ ที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ
4. สถานที่ สถานที่ที่ใช้ทำโครงการถ้าเลี้ยงสัตว์ ก็จะเลี้ยงกันในหมู่บ้าน ถ้าเพาะปลูก ชาวบ้าน
ในหมู่บ้านต้องเช่าที่เพาะปลูก นอกหมู่บ้าน
5. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ แล้วชาวบ้านจะมีความรู้ และทักษะใน
การประกอบอาชีพเพราะในหมู่บ้าน ชุมสามเรือน จะมีการประกอบอาชีพ ไม่มากส่วนใหญ่
จะประกอบอาชีพด้านการเกษตร
6. จำนวนแรงงานพบว่า ในหมู่บ้านจำนวนแรงงานในการทำการเกษตรยังไม่เพียงพอ ยังต้อง
จ้างคนเพิ่ม
 - 1.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า
 1. การใช้จ่ายเงินกู้ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้จะนำเงินไปประกอบอาชีพสร้างรายได้
ให้กับตนเอง และครอบครัว
 2. การหาตลาดพบว่าถ้าเป็น โคขุน กระบือ ก็จะขายตามหมู่บ้านใกล้เคียง ถ้าเป็นสุกรก็จะมี
พ่อค้ามาซื้อถึงบ้าน
 3. การทำบัญชีโดยทั่วไปชาวบ้านจะทำบัญชีกันไม่ค่อยเป็น เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่จะ
ประกอบอาชีพการเกษตร คือ เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก เป็นอาชีพที่ไม่ค่อยยุ่งยากนัก การที่ชาว
บ้านทำบัญชี ไม่ค่อยเป็นผลที่ตามมาคืออาจขาดทุน และเป็นหนี้ได้
 - 1.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า
 1. ผลโดยตรงผู้กู้ มีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้ผู้กู้เงินไปลงทุนประกอบอาชีพมีชีวิตที่ดีขึ้น
 2. ผลกระทบโดยตรงมีการขยายกิจการสำหรับผู้ประสบผลสำเร็จในอาชีพของตนเอง
 3. ผลกระทบโดยอ้อม
 - 3.1 ได้ประสบการณ์
 - 3.2 ได้การยอมรับจากคนในหมู่บ้าน

3.3 รู้จักการพึ่งพาตนเอง

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจ ของผู้รู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจ ของผู้รู้ อาชีพเลี้ยงโคขุน เลี้ยงกระบือ เลี้ยงสุกร เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่

1. อาชีพเลี้ยงโคขุน ปัจจัยนำเข้าที่ดีที่สุดได้แก่ พันธุ์โคขุน คือ ต้องเลือกโคขุนพันธุ์ดี และคุณลักษณะโคขุน มีความแข็งแรง ตัวโต อาหารที่ใช้เลี้ยงคือหญ้า ฟางข้าว และกากถั่วเหลือง กระบวนการที่ดีที่สุดได้แก่การทำความสะอาดโคขุน การทำความสะอาดคอกโคขุน การให้อาหาร และน้ำ ในปริมาณที่พอเหมาะ ผลผลิตด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะระยะเวลาในการเลี้ยงโคขุน 1 ปี ถึงจะขายได้ในราคา ตัวหนึ่ง ประมาณ 15,000 – 20,000 บาท
2. อาชีพเลี้ยงกระบือ ปัจจัยนำเข้าที่ดีที่สุดได้แก่ พันธุ์กระบือ อาหาร คือ หญ้า ฟางข้าว กระบวนการที่ดีที่สุดได้แก่ ต้องให้อาหาร และน้ำอย่างเพียงพอ ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ กระบือจะใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง 1 ปี ถึงจะขายได้ ในราคาตัวละ ประมาณ 10,000 – 25,000 บาท
3. อาชีพเลี้ยงสุกร ปัจจัยนำเข้าที่ดีที่สุดได้แก่ พันธุ์สุกร สุกรต้องแข็งแรง อาหารที่ใช้เลี้ยงคือ รำ ข้าว ผักต่าง ๆ กระบวนการที่ดีที่สุดได้แก่ ต้องทำความสะอาดสุกร และคอกสุกรทุกวัน ต้องทำความสะอาดภาชนะใส่อาหารของสุกรทุกวันต้องอาบน้ำให้สุกร ประมาณ 3 วัน ต่อ ครั้ง ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ คือ ระยะเวลาในการเลี้ยงสุกร 4 – 5 เดือน ถึงจะขายได้ตัวหนึ่งน้ำหนักประมาณ 90 – 110 กิโลกรัม ขึ้นอยู่กับตลาด
4. อาชีพเลี้ยงเป็ด ปัจจัยนำเข้าที่ดีที่สุดได้แก่ พันธุ์ แม่เป็ดที่ดี มีชื่อเรียกเฉพาะว่า พันธุ์กาก็ ขนของเป็ดจะเป็นสีทาก็มีสีดำติดบ้างเล็กน้อย เป็นลายทาง เป็ดพันธุ์ กาก็ จะได้ไข่เป็ดฟองใหญ่ เป็ดพันธุ์นี้ เลี้ยงง่ายไข่เร็ว กระบวนการที่ดีที่สุดได้แก่ การให้อาหาร คือ รำข้าวผสมผักต่าง ๆ ข้าวเปลือก แหน น้ำ ต้องเพียงพอ ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะคือ ระยะเวลาการออกไข่ 4 เดือนครึ่ง ราคาไข่เป็ด ขึ้นอยู่กับตลาด
5. อาชีพเลี้ยงไก่ ปัจจัยนำเข้าที่ดีที่สุดได้แก่พันธุ์ไก่ที่ดี กระบวนการที่ดีที่สุดได้แก่ การให้อาหาร การให้น้ำ การทำความสะอาดภาชนะ การรักษาความสะอาดเล้าไก่ ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ ระยะเวลาในการเลี้ยงไก่ ประมาณ 4 – 5 เดือน ถึงจะขายได้ ไก่ตกราคา 45 – 50 บาท น้ำหนักตัวหนึ่ง ประมาณ 2 – 3 กิโลกรัม

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ทั้ง 5 ข้อ พบว่า

4.1.1 การเกิดกองทุน พบว่ากองทุนหมู่บ้านชุมชนสามเเรอ เกิดจากความร่วมมือของคนในหมู่บ้าน และมีแนวโน้มว่า คนในหมู่บ้านจะมีความร่วมมือมากขึ้น

1.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า กองทุนของหมู่บ้านชุมชนสามเเรอ ได้จัดโครงสร้าง องค์กรอย่างชัดเจนมีการตั้งคณะกรรมการบริหาร กองทุน และมีการแบ่งหน้าที่กันทำงานอย่างถูกต้อง

1.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่ากองทุนหมู่บ้านชุมชนสามเเรอ เปิดโอกาสให้คนในหมู่บ้านมีการแลกเปลี่ยนความคิด มีการเรียนรู้กันอย่างสม่ำเสมอ แต่การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากหมู่บ้าน

1.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า คนในหมู่บ้านชุมชนสามเเรอมีการรวมตัวกัน เป็นกลุ่ม ในการประกอบอาชีพ เช่นกลุ่ม เพาะปลูก คือ มันสำปะหลัง อ้อย น้อยหน้า กลุ่มเลี้ยงสัตว์ คือ โคขุน กระบือ สุกร เป็ด และไก่

1.1.5 การมีศักยภาพ และมีความเข้มแข็ง พบว่า คนในหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ มีความสามัคคี มีความเอื้อเพื่อเอื้อแก่ ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน จึงทำให้คนในหมู่บ้านมีศักยภาพ และความเข้มแข็ง

4.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวก และปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริม และขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว มีอะไรบ้าง

1.2.1 ปัจจัยด้านบวก

1. การมีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ อยู่ก่อนแล้ว
2. การมีเงินทุนสะสมในหมู่บ้าน
3. มีกองทุนเงินล้านขึ้นในหมู่บ้าน

1.2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. การบริหารงานของคณะกรรมการในเรื่องของการอนุมัติเงินกู้จะมีระบบเครือข่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ถ้าผู้กู้รายใด เป็นญาติพี่น้อง ก็จะได้รับอนุมัติเงินกู้ ให้ก่อน
2. สมาชิกกองทุนบางส่วนเกิดความไม่พอใจในการทำงานของคณะกรรมการกองทุน
3. คณะกรรมการกองทุนบางคนขาดความรับผิดชอบ

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า ในหมู่บ้านมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร และมีหน่วยงานต่าง ๆ ให้การส่งเสริม และมีการพัฒนาการเรียนรู้ ระดับท้องถิ่น ไปสู่ระดับตำบล

4.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

1.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่า

หมู่บ้านชุมชนสามเรือน โดยการสุ่ม 22 ครัวเรือนจาก 42 ครัวเรือน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ใช้วัด
1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม	(/) ใช่ จำนวนครั้ง ..3 .. ต่อ สัปดาห์ () ไม่ใช่
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	จากปีก่อนมี.....42.....ครอบครัว () เพิ่มขึ้นเป็น.....ครอบครัว () ลดลงเหลือ.....ครอบครัว
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้า รักใคร่ปรองดองกัน	จากปีก่อนมี42.....ครอบครัว () เพิ่มขึ้นเป็น.....ครอบครัว () ลดลงเหลือ.....ครอบครัว (/) เท่าเดิม
8. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน	จากปีก่อนมี5.....กลุ่ม (/) เพิ่มขึ้นเป็น...6.....กลุ่ม () ลดลงเหลือ.....กลุ่ม
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุม หรือ เสวนา	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	จากปีก่อนมี.....คน () เพิ่มขึ้นเป็น.....คน () ลดลงเหลือ.....คน (/) เท่าเดิม
11. ในชุมชนผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	(/) ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน	(/) ใช่ () ไม่ใช่

4.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนคติของประชาชนในท้องถิ่นพบว่า

- สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีกันปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.09 %
- สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์กัน ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.09 %
- ชุมชนยกย่องคนทำความดี กันปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.33 %
- สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 26.19 %
- สมาชิกในชุมชนมีโอกาสดูหาความรู้เพิ่ม ได้ไม่เหมือนกันจำนวนครั้งจึงไม่เท่ากัน
- สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ เท่าเดิม
- ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้า รักใคร่ปรองดองกัน ได้เท่าเดิม
- ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน เพิ่มขึ้นอีก 1 กลุ่ม จากเดิม 5 กลุ่ม เป็น 6 กลุ่ม
- ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุม หรือเสวนา ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.38 %
- ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส มีเท่าเดิม
- ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม และยุติธรรม
- ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง : กรณีศึกษา บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 มีวัตถุประสงค์ การประเมินดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ ของขบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง บ้านชุมสามแรม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวก และปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริม และขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
3. เพื่อศึกษากระบวนการการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้าน ตำบล
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในบ้านชุมสามแรม

ผู้ทำสารนิพนธ์ดำเนินงาน ประเมิน โดยได้ประยุกต์รูปแบบตามการประเมินแบบ จีพีพี โมเดล (CIPP Model) มาใช้ในการประเมินครั้งนี้ โดยกำหนดตัวชี้วัดขององค์ประกอบการประเมินด้านสภาพแวดล้อม (Context - C) ด้านปัจจัย (Input - I) ด้านกระบวนการ (Process - P) และด้านผลผลิต (Product - P) ทั้งระดับหมู่บ้าน และระดับรายบุคคลกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ให้ข้อมูลในหมู่บ้าน ชุมสามแรม ประกอบด้วย คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติ ให้กู้ และสมาชิกทั่วไป ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม ตลอดจนข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดต่าง ๆ โดยใช้แบบรายงาน บร.12 แบบ (บร.1 - บร.12) การสัมภาษณ์เพิ่มเติม การศึกษาเอกสาร และการจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง : กรณีศึกษา บ้านชุมสามแรม ได้

ผลสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุป และอภิปรายผล

1. สภาพทั่วไปของบ้านชุมสามแรม

บ้านชุมสามแรม หมู่ที่ 16 แยกออกจากบ้านสง่าพัฒนา หมู่ที่ 7 ตำบลหนองน้ำใส อําเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2538 ที่เรียกว่าชุมสามแรม เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. 2516 ได้มีคน 3 คน มาซื้อที่เข้าพื้นที่ไร่ 100 ไร่ คือ

1. นาย สมพร พิมพ์อุบล
2. นาย กานต์ ดวงมาลี
3. นาย โพรธี พิพัฒน์นอก

ภาษากลาง เรียกว่า “กลุ่ม” คนอีสาน เรียกว่า “ชุม”

ประกอบกับที่ตั้งหมู่บ้านเป็นทาง สามแพร่ง

แยก 1 ไปบ้านสง่าพัฒนา

แยก 1 ไปบ้านนาคา

แยก 1 ไปบ้านไพรสาลี

จึงเรียกติดปากว่า “บ้านชุมสาม” คำว่า “เรณู” เมื่อก่อน บ้านชุมสามเป็นที่ต่ำฝนตกมีแต่โคลน คนชอบเรียกว่า “ชุมสามเลน” ต่อมา เมื่อ บ้านชุมสาม มีความสะดวก จึงเปลี่ยนเป็น “ชุมสามเรณู” .

2. การบรรจุเป้าหมาย 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง บ้านชุมสามเรณู

อภิปรายผล

2.1 การมีกองทุนหมุนเวียน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก

สรุป

บ้านชุมสามเรณู หมู่ที่ 16 ได้ก่อตั้งกองทุนหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2544 และได้รับอนุมัติเงินกองทุน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2544 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้นำเงินกองทุน 1 ล้านบาทนี้ ไปฝากธนาคารออมสิน สาขาสีคิ้ว โดยฝากเป็นบัญชี ประเภทออมทรัพย์ ใช้ชื่อบัญชีว่า กองทุนหมู่บ้านชุมสามเรณู เลขที่บัญชี 06-4307-20-063677-3 และเงินฝากตั้งจะ จำนวน 60,926.91 บาท โดยฝากเป็นบัญชีประเภทออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 06-4307-06-001166-3

จำนวนสมาชิกในปัจจุบันมี 33 คน โดยมีสมาชิกกู้เงินพัฒนาอาชีพ จำนวน 28 ราย ยอดเงินกู้ทั้งหมด 885,000 บาท โดยแยกเป็นปลูกพืช 16 ราย รวมเงินกู้ 250,000 บาท เลี้ยงสัตว์ 12 ราย รวมเงินกู้ 349,800 บาท

จัดสรรผลประโยชน์

เป็นเงินประกันการเลี้ยง ในอัตราร้อยละ 15

เป็นเงินเฉลี่ย ให้กับผู้กู้ในอัตราร้อยละ 3

เป็นเงินค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ 20

เป็นทุนการศึกษา และพัฒนาอาชีพในอัตราร้อยละ 15

เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 17

เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการ แก่สมาชิกในอัตราร้อยละ 20

เป็นทุนสาธารณประโยชน์ ในอัตราร้อยละ 5

อื่น ๆ ในอัตราร้อยละ 5

อภิปรายผล

2.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

สรุป

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุมชนสามเรือน ประกอบด้วยคณะกรรมการ 15 คน คือ

1. นาย สมาน	หงษ์ทอง
2. นาย สุวรรณ	สงนอก
3. นาย สมหมาย	ดวงมาลี
4. นาย สุทิน	พิศวนนอก
5. นาย เสถียน	บุษบา
6. นาย ถวิล	พิศวนนอก
7. นาย สุรพล	สินวล
8. นาย สมบูรณ์	โสภีผ่อง
9. นาย สุเทพ	น้ำเพชร
10. นาย ทา	วงหาญ
11. นาย สมปอง	ดวงมาลี
12. นาย พูน	หทัยกลาง
13. นาย พรศรี	คุณอก
14. นาง เพียว	ศรีจันทร์
15. นาย สำรว	มิมะลา

โดยมี นายสมาน หงษ์ทอง เป็นประธานกองทุนหมู่บ้าน จะดำรงตำแหน่ง 2 ปี มีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เป็นข้อบังคับใช้ในการควบคุมการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

การจัดทำบัญชี ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ได้มีการจัดทำ ในขณะนี้ คือ ระบบบัญชีรายรับ – รายจ่าย ของกองทุน ระบบบัญชีเงินฝากสัจจะออมทรัพย์ ทะเบียนเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน ทะเบียนเกี่ยวกับผู้กู้

การสมัครสมาชิก ยื่นขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยมีคุณสมบัติตามระเบียบกองทุนกำหนด สมาชิกทุกคนกรอกประวัติส่วนตัวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิก และจะมีการออกหมายเลขให้กับสมาชิก

การโอนเงินการชำระเงินกู้ให้ไปดำเนินการที่ธนาคารออมสิน สาขาสีแก้ว มีคณะกรรมการตรวจสอบจำนวน 1 ชุด เข้าไปติดตาม และประเมินผลของสมาชิกผู้กู้โดยการประสานงานกับบันทึกกองทุนหมู่บ้าน ในการตรวจสอบการใช้เงินของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ และจะต้องมีการจัดทำรายงาน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จะต้องมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน 1 เดือน

อภิปรายผล

- 2.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้ และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหา ของตนเองการสร้างศักยภาพ ของตนเอง และการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

สรุป

การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านเอกสาร การขอขึ้นทะเบียน และระบบบัญชีต่าง ๆ คณะกรรมการจะเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง โดยอาศัยต้นแบบจากส่วนกลางมาเป็นแนวทางในการจัดการนอกจากนี้การจัดทำเอกสารดังกล่าวยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านชุมชนสามเรือน เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านชุมชนสามเรือน มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากคณะกรรมการแล้ว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านยังได้มีการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเขียนโครงการเพื่อขอกู้ การจัดทำประชาคม ระดับหมู่บ้าน เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ต่าง ๆ รู้ปัญหาในการดำเนินโครงการ และแนวทางแก้ไข ของสมาชิก แต่ละรายเพื่อทราบถึงทางเลือกที่ดีที่สุด ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และสมาชิกยังมีโอกาสในการที่จะเข้ามาบริหาร และจัดการเงินกองทุนอีกด้วย เมื่อคณะกรรมการหมดวาระลง นอกจากนี้สมาชิกยังได้เรียนรู้จากการวางแผน การทำธุรกิจ เนื่องจากผู้กู้ต้องส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย ในระยะเวลาที่กำหนดคือ 1 ปี หากสมาชิกรายใดไม่มีการวางแผนเมื่อถึงเวลาต้องชำระเงินก็ไม่สามารถชำระเงิน ตามกำหนดได้

อภิปรายผล

- 2.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน

สรุป

ก่อนที่โครงการกองทุนหมู่บ้านจะเริ่มดำเนินการชาวบ้านชุมชนสามเรือน ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน จากเอกสารที่ทางอำเภอ นำมาตีพิมพ์ประกาศ เผยแพร่ ไว้ในหมู่บ้าน จากการติดตามข่าวสารมวลชนทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และจากการประชุมชี้แจง ของผู้ใหญ่บ้าน ในการประชุมหมู่บ้าน ประจำเดือนเนื้อหาสาระที่ได้รับทราบเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการในการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการกองทุน 1 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การรับรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน มีชาวบ้านเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ได้รับการรับรู้โดยเฉพาะกลุ่มของผู้นำต่อมาได้มีการเตรียมความพร้อม โดยการประเมินความพร้อมของหมู่บ้านเพื่อประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ทราบข้อ

มูลรายละเอียด เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน และชุมชนเมืองให้มีการเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยคณะกรรมการได้เข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนนอกจากคณะกรรมการแล้วยังมี บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน ที่จะต้องเก็บข้อมูล บริบท ชุมชนในหมู่บ้าน เพื่อไปทำความเข้าใจเรื่องกองทุนหมู่บ้านกับประชาชนอีกหนึ่งทาง นอกจากนี้ได้มีการจัดเสวนา ประชาคมเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ภายในชุมชนใกล้เคียง

อภิปรายผล

2.5 ประชาชนมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

สรุป

ความเข้มแข็งของชุมชนเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการรวมพลังของชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน จากการศึกษาความเข้มแข็งของชุมชนทำให้เราทราบว่าชุมชนมีความสามัคคีมีผู้นำที่มีคุณธรรม สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน มีความซื่อสัตย์ ยกย่องคนทำความดี ร่วมมือกันวางแผน แก้ไขปัญหา และรับฟังความคิดเห็นของชุมชน เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านเป็นไปด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม สมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเสนอความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน

จากการก่อตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้นยังได้มีการจัดกลุ่มเสวนาขึ้นภายในหมู่บ้านเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งกัน และกัน โดยอาศัยเครือข่ายที่เกิดขึ้น ของกลุ่มอาชีพนั้นก็คือ กลุ่มปลูกพืช กลุ่มเลี้ยงสัตว์ โดยมีผู้เข้าร่วมเครือข่ายประมาณ 35 คน เมื่อได้เข้าร่วมเสวนากลุ่ม เครือข่ายจะทำให้พบปัญหาของกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาของราคาผลผลิตตกต่ำ การส่งเงินกู้ไม่ทัน การลดปัญหา การใช้สารเคมีในการปลูกพืช การลดต้นทุนในการผลิต การทำระบบบัญชีรายรับ-รายจ่าย ของธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเครือข่ายของผู้นำชุมชนกลุ่มเยาวชน และกลุ่มสตรี เพื่อแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

3. ปัจจัยด้านบวก และด้านลบที่ส่งเสริม และขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

สรุปปัจจัยด้านบวก

1. ความพร้อมของหมู่บ้าน
2. การมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้าน
3. ความเสียสละของคนในหมู่บ้าน
4. ความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน

5. ประสบการณ์ในการรวมกลุ่มในหมู่บ้าน

สรุปปัจจัยด้านลบ

1. การทำงานของคณะกรรมการกองทุนบางคนยังขาดความรับผิดชอบ
2. สมาชิกบางคนไม่พอใจการตัดสินใจของคณะกรรมการกองทุน
3. สมาชิกบางคนไม่ได้นำเงินไปลงทุนตามที่ได้เขียนไว้ในโครงการ เมื่อถึงกำหนดการชำระหนี้ก็ไม่มีเงินชำระหนี้

อภิปรายผล

4. การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายใน และระหว่างหมู่บ้าน ตำบล

สรุป

การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน และตำบล โดยเริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การเกิดแผนงานกองทุนหมู่บ้าน ของทุกหมู่บ้านในระดับอำเภอ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการจากทางส่วนกลางของระดับหมู่บ้าน คือ อำเภอสีคิ้ว ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอสีคิ้ว เป็นประธาน คณะกรรมการระดับอำเภอ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมี 15 คน โดยมีนายสมาน หงษ์ทอง เป็นประธานกองทุน และมีบัณฑิตกองทุนประจำหมู่บ้าน คือ นางพัชรินทร์ ชลธนานุกูล

อภิปรายผล

5. ตัวชี้วัดความเข้มแข็ง ของชุมชนตามทัศนะของประชาชนที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งชุมชน ที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งชุมชน ตามทัศนะของประชาชน ชาวบ้านชุมสามแรม

ตัวชี้วัดที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้แก่ ความสามัคคี รักใคร่ ประองคอง ซึ่งกัน และกัน การมีผู้นำที่ดี มีความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต และไว้วางใจได้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือ ชุมชน ประชาชนในหมู่บ้าน มีงานทำ มีอาชีพ สามารถเลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้ ชาวบ้านมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม กล้าคิด กล้าตัดสินใจมีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว มีการรวมกลุ่มอาชีพหรือองค์กร ต่าง ๆ ในหมู่บ้านเยาวชน ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด

มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ของชุมชน ทำให้ลดปัญหาการเกิดอาชญากรรม ซึ่งทั้งหมดนี้จะช่วยทำให้ชุมชนมีการพัฒนาเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง

อภิปรายผล

ปัจจุบันในหมู่บ้านแห่งนี้ มีจำนวน 42 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 205 คน แบ่งเป็นชาย 101 คน แบ่งเป็นหญิง 104 คน

หมู่บ้านชุมสามเรณู

อาณาเขตติดต่อ

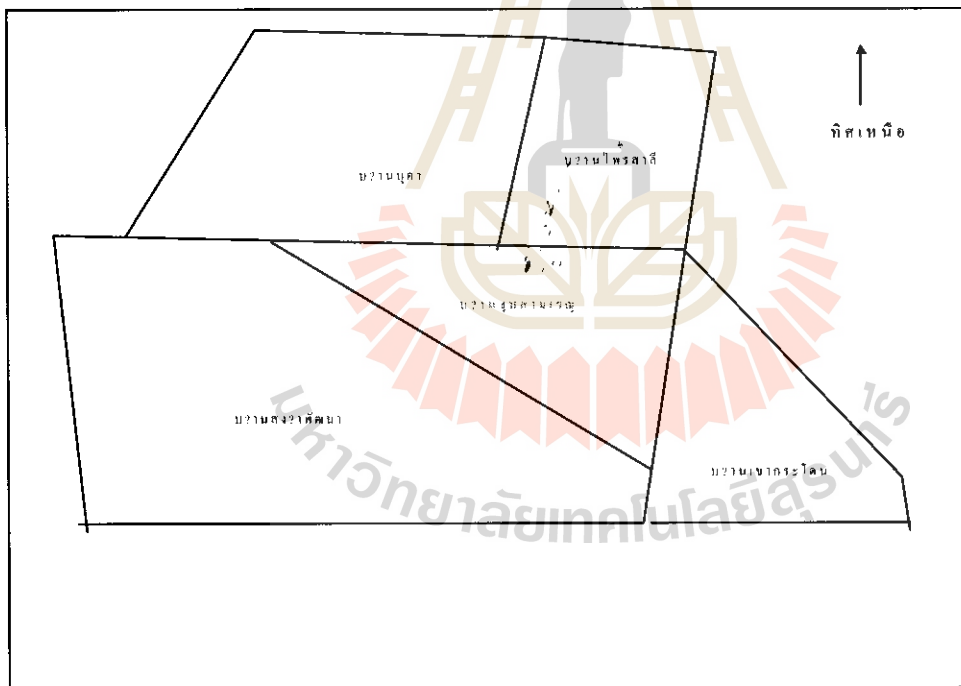
มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อบ้านบุคา ตำบลคอนเมือง อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อบ้านสง่าพัฒนา ตำบลคลองไผ่ อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อบ้านเขากระโดน ตำบลคลองไผ่ อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านสง่าพัฒนา ตำบลคลองไผ่ อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา

มีพื้นที่ 2,884 ไร่

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในท้องถิ่น คือ ประเพณีลอยกระทง , ประเพณีสงกรานต์ , ประเพณีเข้าพรรษา , ประเพณีออกพรรษา โดยมีภาษาไทย กลางเป็นภาษาท้องถิ่น หมู่บ้านชุมสามเรณู มีโครงสร้างพื้นฐาน คือ มีถนน , มีไฟฟ้า , มีน้ำประปา และมีหอกระจายข่าว

ในหมู่บ้านชุมสามเรณู มีไฟฟ้าใช้ปี พ.ศ.2531 , มีน้ำประปาใช้ปี พ.ศ.2540 , มีถนนลูกลังปี พ.ศ.2527 , มีหอกระจายข่าว เพื่อเรียกประชุมชาวบ้าน เพื่อการประชาสัมพันธ์

หมู่บ้านชุมสามเรณูมีผู้ใหญ่บ้าน คือ นายสุวรรณ สงนอก มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 1 คน มีคณะกรรมการหมู่บ้าน 10 คน มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน

ในปัจจุบัน มีการรวมกลุ่มกัน 6 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มออมทรัพย์
2. กลุ่มฌาปนกิจ
3. กลุ่มสหกรณ์ ร้านค้าชุมชน
4. กลุ่มก.ข.ค.จ.
5. กลุ่มเย็บจักร
6. กองทุนเงินล้าน

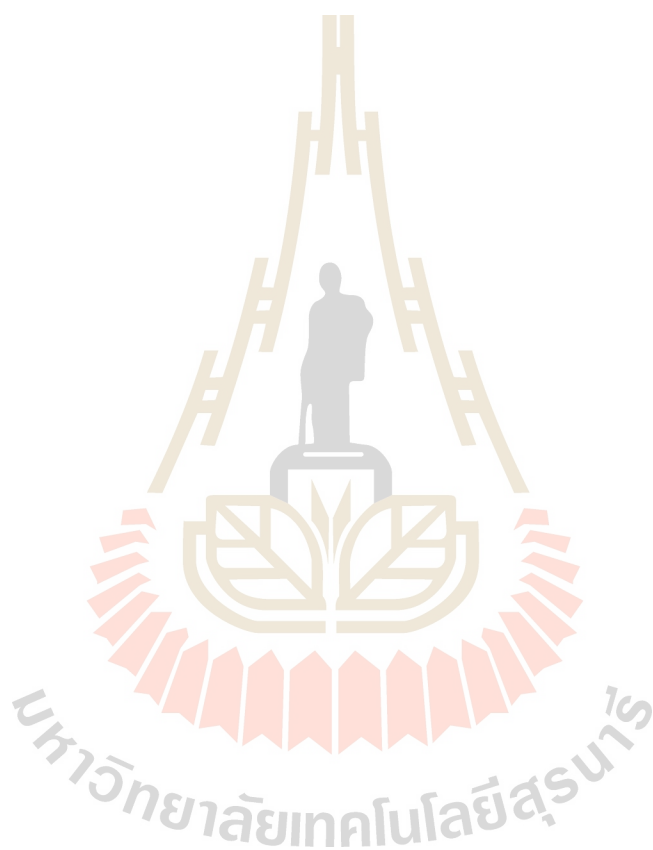
โครงการพัฒนาของภาครัฐที่ผ่านมาในรอบ 5 ปีมีดังนี้

1. โครงการปรับปรุงถนน
2. โครงการขุดสระน้ำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านชุมสามเรณู หมู่ที่ 16
 - 1.1 ระเบียบการปฏิบัติไม่สอดคล้องกันเมื่อครบกำหนดการบริหารกองทุนหมู่บ้านชุมสามเรณู เมื่อครบ 1 ปีควรมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบกองทุนหมู่บ้านชุมสามเรณู เพื่อให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ในสถานการณ์ที่เป็นจริง
2. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านชุมสามเรณูหมู่ที่ 16
 - 2.1 คณะกรรมการควรจะมีการรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ตนได้รับการแต่งตั้งให้มากกว่านี้
 - 2.2 คณะกรรมการควรมีการติดตามตรวจสอบผู้กู้เงิน ไปดำเนินโครงการว่าได้ปฏิบัติจริงหรือไม่
 - 2.3 คณะกรรมการควรมีการประชาสัมพันธ์ และจัดอบรมเกี่ยวกับอาชีพที่คนในหมู่บ้านให้ความสนใจ
3. ข้อเสนอแนะการนำเงินไปพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านชุมสามเรณู หมู่ที่ 16
 - 3.1 สมาชิกที่กู้เงิน ไปดำเนินโครงการควรนำไปดำเนินโครงการตามที่เสนอโครงการขอกู้เพื่อจะมียาขายได้
 - 3.2 ในการดำเนินโครงการควรมีการผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด และใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นเพื่อลดต้นทุนการผลิต
4. ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม

- 4.1 ควรมีการค้นคว้าวิจัยเรื่องปัจจัยของการจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จ
- 4.2 ควรมีการค้นคว้าวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
- 4.3 ควรมีการค้นคว้าวิจัยเรื่องปัญหาของการประกอบธุรกิจชุมชนเพื่อให้ทราบปัญหา และหาแนวทางแก้ไขต่อไป
- 4.4 ควรมีการค้นคว้าวิจัยเรื่องการทำบัญชี และการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาการวิจัย. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาสารนิพนธ์. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ระดับจังหวัด และอำเภอ เพื่อเตรียมการจัดตั้ง และดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้ง และดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ. (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สันติยั่งยืน. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สันติยั่งยืน. ขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม. 2544. คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการ และการประเมินโครงการ. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.